

REDACȚIA

Deák Ferencz-u. Nr. 20.

ABONAMENTUL

pentru Austro-Ungaria:

1 an 20 cor.

6 luni 10 cor.

3 luni 5 cor.

1 luna 2 cor.

Către Duminecă pe az 4 cor.

Către România și străinătate pe an

40 franci

scrierile să se însoțească.

TRIBUNA

ADMINISTRAȚIA

Arad, Deák Ferencz-u. Nr. 20

INSERTIUNILE:

pe un cv. garnează: prima 400 1/2
bani; a doua oară 12 bani; a treia
oară 8 b. de fiecare publicare.Abonamentele, cât și înscrisele
sunt să se plătească în Arad.

Plățile pentru oraș și conținutul

scrierilor străine să se plătească

INVIERE.

De: *Vasilie Goldis.*Eată secerișul este mult, eară
lucrătorii puținii.

Mateiu, 9, 37.

Cea mai frumoasă sărbătoare a lumii a
sărbătoarea dulceli primăveri, ziua în-
ziua scaldată în lumina mântuitoare a
credincioasei nădejdi.

În ziua aceasta cu minunea învierii sale
odul și smeritul Isus pe cei osteniți și
sărcați îi odihnește, celor sătoși apă ră-
coare le dă, celor gonii pentru dreptate
parăția cerurilor.

Ca a fost bun și a fost smerit și prie-
celor săraci și mângăierea nefericiților.
Stau în singurătate și gândul mi-l piro-
asupra vieții Dumnezeului iubirii. Și
cum sufletu-mi se inseninează, pe rând,
rând se strecoară din ascunzișurile lui
măturcată și pizma și pofta păcătoasă și
desertăciunea și întreg cuprinsul lui se umple
lumina iubirii propovăduite de Domnul.
Îmi aduc aminte de mama, care zace
bravă pe pat și toți cei iubiți sufletului
eată au sosit să ne scaldăm împreună
iubirii frățești. Așa mare putere are
soul spre viața ta sbuciumată și curată,
Domne!

Și după ai mei vin eată pe rând toți
poscuți și prietini și neamul întreg cu
durerile lui și toate bucuriile lui se
lectează în lumina sufletului curățit de
prin intrarea într'ânsul a Domnului
irii.

Mai limpede, ca altădată, văd în cea-
acesta nefericirea neamului nostru și
erintele lui și prigonirea lui pentru drep-
Dar mărturisesc în credința curată, că
izvorul cel mai puternic al răutăților
din trupul său însuși izvorînd.

Ca nu s'au umplut sufletele de iubirea
ată a fratelui, ci mai vârtos pizma și in-
și ura și desertăciunea s'au sălășluit
tru noi. Ca vermi veninoși rod acestea la
ăcinile vieții neamului nostru și în urma
frunzele pălesc, crengile se usucă, rod
și se ivește.

Căci nu poate unul, ce pot mulți, și
pot mulți, ce pot toți împreună. Insuși
ristos, Dumnezeu fiind, nu a putut alina
ngur durerile tuturor, ci văzând el popoa-
că erau năcăjite și risipite, ca și oile
ce nu au păstoriu, au zis învățăceilor
eată secerișul este mult, eară lucrătorii
ini. Și au dat dar și apostolilor săi, să
adece și să facă minuni.

Este mult săcerișul și în viața mult
raței noastre națiuni, că din miș de rane
scump sângele său, dușmanii sunt
ion, săraci suntem și nevoile multe ne
nn.

Ci noi ne certăm cu fudulie vădind
chipuța înțelepciune și miile de draci să-

mănați de necuratul în sufletele omenesti
nu-l izgonim prin căldura topitoare a iubirii
de neam. Slabi și puținii, ne batem între
noi pentru vorbe fără nici un cuprins. Când
nu avem nimic, în frământarea noastră, ce
seamănă cu a proștilor, înhățăm pe frații,
cari au plecat să câștige cât de puțin și-
numim făcători de rele hulindu-i cu batjo-
cora veninoasă.

În scris și din gură propovăduim tăria
înțelegerii frățești, dar în faptă stăm răsleți
și cercăm toate apucăturile sofistăriei viclene
spre a ne putea abate dela calea, pe care
merg frații noștri cei buni. Cei ce sângele
lor românesc vreau să-l vândă pentru să-
turarea cu belșug a trupului, se fac a nu
pricepe rostul luptei naționale și propagă
fără credință învățătura slugărnicea omorâ-
toare.

Dreptății noastre nu eie mai mare
dușman, ca frații neînțelegători ori răutăcioși,
cari se fac coada la topor și dinaintea pu-
ternicilor se lapadă de neamul lor și nu-l
mărturisesc pe el.

Dar' eată, frați iubiți, cea mai frumoasă
sărbătoare a lumii a sosit, sărbătoarea dul-
celi primăveri, ziua învierii, ziua scaldată
în lumina mântuitoare a credincioasei nă-
dejdi.

Umpleți vă gândul în ziua aceasta cu
chipul blândului Isus și alungați din inimile
voastre toată zavistia, toată ura, toată rău-
tatea. Aduceți-vă aminte de maica voastră
cea dulce și nu vă lăpădați de ea, aduceți-
vă aminte de neamul vostru cel suferind și
mărturisiți-l.

Eată stegarii au pornit să ne oblească
drumul oștirii, au sărit la încăerare cu ar-
mele iubirii de neam, cum deci vom sta
noi răsleți și risipiți, ca oile cele fără pă-
storiu, pe cari a le ucide este ușor?

Lăsați rostul vorbelor deșerte, că de
când e lumea aceasta, nu oratorii, nici știu-
torii de multă carte, nici țăsătorii de logi-
cești alcătuirii, nu au durat fericirea neamu-
rilor, ci pornirea năvalnică a inimilor și con-
simțirea tuturor într'unul gând al mântuirii
obștești.

Să luăm cu toții în suflet duhul iubirii
frățești. Nu este timpul acuma de ceartă,
nici de alcătuirea sistemelor doctrinare, nici
de tămăierea desertăciunilor omenesti. Totul
este acum în primejdie, săcurea se apropie
de trunchiu, un singur gând să ne însufe-
țească deci pe toți, mântuirea întregului. Și
numai toți împreună putem săvârși aceasta,
că nu poate unul, ce pot mulți, și nu pot
mulți, ce pot toți împreună.

Neamul vă cheamă la muncă româ-
nească pe toți, că eată săcerișul este mult,
eară lucrătorii puținii, deci rugați pe Dom-
nul săcerișului, ca să scoată lucrătorii la
săcerișul său.

Așa învierea Domnului va fi nouă mân-
tuitoare.

JERTFA.

Numai prin jertfire se poate mijloci
mântuirea.

Între altele și acest adevăr nerăsturna-
bil ni-l oferă noană exemplul Mântuitorului
nostru Isus Christos, care — ca Dumne-
zeu, ce era — putere avea să izbăvească
neamul omenesc de osânda vecinică și
fără a se da restignirii. Dar s'a dat res-
tignit și moarte a gustat, ca prin aceasta
auto-jertfire adevărilor mari, cuprinse în
învățăturile dumnezeesti, putere neresistibilă
să le dea asupra sufletelor omenesti.

Jertfa, jertfirea adusă de sine este deci
cheia, care deschide porțile Mânt. irii.

Această învățătură bine va fi, ca în
special noi, Românii, să o luăm aminte.

Ne plângem, că ne merge rău, ne plân-
gem, că pe toate terenele vieții suntem ina-
poiști, mai bine zis, suntem dați îndărăt,
ne plângem prea adese. Dar foarte rar ne
dăm seamă, fiecărui și toți dimpreună, de
adevărul, că deschisă ne este calea Mân-
tuirii din aceasta stare nefericită, numai
să jertfim și să ne jertfim pentru binele
neamului nostru.

Cum spriginim noi literatura noastră?
Ca vai de noi! Și încă ne-mai mirăm, că
n'avem destul fit al neamului, cari să-și
consacreze viața lor, talentul lor, geniul lor,
curat numai promovării culturii noastre
naționale.

Marele Alexandri, de nu avea moșia sa
dela Mircești, din venitul poeziilor și lucrări-
lor sale literare putea muri de foame.

Geniul Eminescu a trăit și murit în
cea mai crudă mizerie.

Nici despre distinsul nostru Coșbuc nu
am auzit încă, că ar fi ajuns să-și câștige
ceva pentru zilele sale de bătrânețe.

Cum spriginim noi ziaristica noastră?
Slab, de tot slab. D'aceea este și ea
atât de modestă, slăbuță. D'aceea n'avem
sucrescență valoroasă pe cariera (?) de ziaristi
naționali.

Cum spriginim noi instituțiile noastre
culturale? Cum Asociațiunea? Cum Societa-
tea de teatru? Cum celelalte puține institute
culturale și literare?

Cu țrăita. Dar apoi ne lăudăm, prin
urmare ne sinamăgim și le lăudăm, căci
lauda nu costă bani.

Când oferi vre-unul avocat, me-
dic, protopop, preot etc. o carte spre cum-
părare ori vre-un xiar spre abonare, răspun-
sul îndatinat este: «n'am din ce». Dar d'a-
ceea pentru luxul în casă și pradă pe haine
are din ce.

Onoare excepțiilor!
Așa și pe terenul valorării noastre po-
litice. Ne-a plăcut passivitatea, pentru-că nu
cerea spese și jertfe.

Ne place să criticăm, dar nu să lucrăm, să luptăm, să ne jertfim în serviciul binelui obștesc.

Onoare excepțiilor și pe acest teren, căroră însă drept răsplată pentru jertfirea lor nu odată hula și suspiționiari grave li-s'a adus.

E vremea să ne trezim recunoscând adevărul, că *mântuirea* numai din jertfe și prin jertfiră o să ne izvorească.

În ziua asta mare, zi a păcii, seamă să ne dăm de păcătuirea-ne în contra noastră înșine și punând la o parte condamnabila desinteresare și inactivitate, cu puteri unite să dedicăm toate forțele noastre binelui public.

Jertfe să aducem și cel chiemați cu drag să ne jertfim pentru propășirea neamului nostru pe toate terenele vieții publice.

Pentru-că însuși Mântuitorul cu sângele său sfânt a pecetluit adevărul:

Mântuirea numai prin jertfe și jertfire se poate ajunge. *Druicus.*

Comitetul executiv al coaliției va ține Mercuri în 3 Maiu conferință în localitatea partidului kossuthist. Conferința va fi prezidată de președintele coaliției Kossuth Ferencz.

Dieta se va întruni în 3 Maiu c.

Decoratiune. Cu deosebită plăcere aflăm, că M. Sa regele Carol a decorat pe dl profesor seminarial *Dim. Comșa* cu ordinul „Coroana României” în rang de cavalier. Sincere felicitări.

Croatii și criza. La Spalato se va ține în curind o conferință a deputaților din dieta dalmatină.

Obiectul principal al consăturilor va fi chestia încorporării Dalmației la Croația (Slavonia). Organul partidului croat moderat serie următoarele cu privire la această conferință:

„Poporul croat este divizat în cele două State: Austria și Ungaria. Cu care din aceste două să mijlocim unirea? Cu Ungurii n'o putem face, pentru-că în nici într'un chip ei nu se arată dispuși să ne facă concesii naționale. În Austria asemenea nu putem avea nici o încredere.

„Partidele dalmatine să-și numiască delegați, cari să vină în contact cu politicienii din Croația, pentru a pune la cale unirea. În modul acesta pot deveni Croații independenți în această Monarchie; ei pot să-și dobândească acele drepturi, de cari se bucură Nemții și Ungurii. De sigur vom avea sprijinul celorlalți Slavi ai Monarchiei, mai ales al Cehilor”.

CHRISTOS a ÎNVIAT.

*Christos a înviat din morți.
Dând lumii mare milă.
Sfărmând a iadurilor porți
Și lanțul greu de silă!*

*Christos din morți a înviat
Cu steag de biruință
Și viață morților a dat
Iar celor vii credință.*

*Christos cu învierea sa
Lumina ne-o aduse
Iar noaptea, care se lăsa
Făcutu-o-a de-apuse.*

*«Noi învierea ta mărim.
«Isuse Prea Înalt,
«Din chinu'n, care ne muncim
«Ne-adu și vremuri alte!*

*«Christoase — mila cea de-apoi.
«Lumina cea frumoasă, —
«Trimiteți daru și spre noi,
«Căci jugul greu ne-apasă!*

*«Christoase! Tu înviind din morți
«Dai lumii iertăciune; —
«Deschide-a raiului Tău porți
«Și Nașiei Române! . . .*

Lupta în comitat.

Adunarea comitatului Arad. — Fruntașii români în luptă pentru popor. — Vorbitorii. — Ciocnirile.

Joi s'a ținut adunare în casa comitatului Arad. Fiind zi de mare sârbătoare și mai ales că în biserică episcopescă din Arad P. S. Sa făcea sfântul mir, Românii nu erau mulți la adunare, de oare-ce preoții și învățătorii n'au putut veni. Au fost de față Mihai Veliciu, Vasilie Goldiș, Dr. Iacob Hotăran, Dr. I. Suciu, Ioan Russu Șirianu, P. Trața, Dr. Sever Ispravnic, Dr. L. Tamașdan, Pr. Givulescu, Dr. G. Popa, Dr. George Popovici, Dr. V. Morariu, Axente și Sever Secula, Ioan Franco, Simeon Buda, Petru Gul, Dr. L. Ghebeleş, George Bogdan, Petru Vanc, Dr. A. Novac, Teodor Stan, Iuliu Groșoreanu, Liviu Raț, N. Boscaiu, Ioan Burza, T. Orga, T. Borod, Șteva Ponta, Șteva Șiclovan, Ioan Gul, I. Brassai, Vasilie Ciogogariu, Nistor Fluieraș, Chereches (Șiclau), N. Lăzărescu, I. Monța, Ioan Moldovan, Simion Codrean, Traiță Cherechean, Petru Sas, D. Luca și Chera Crăciun. Pe judele G. Cosma abea l'am mai putea socoti între Români: el lăpădnându-și portul țărănesc, s'a desfăcut și de neam, cacl împreună cu Boksán Szevér, ține cu domni unguri și a votat de astă dată cu — kossuthiștii.

Sedința a început la orele 9, sub președinția lui Urbán Iván, fișpanul care ar vrea să fie acum și cu Turcul și cu Muscalul, numai doar doar s'ar mai putea ține în slujba mare și gras plătită.

Cel dintâ: a luat cuvântul **Russu Șirianu**, care s'a ridicat împotriva fișpanului și vicișpanului pentru faptul că au chemat adunare în zi de mare sârbătoare românească, făcând astfel peste putința-prăcșimei și învățătorimeii noastre să poată lua parte la sedință.

A interpelat apoi în afacerea fruntașului țăran N. Lăzărescu din Șiria, cărui administrația politică era să-i confişte drepturile politice pe un an.

Fișpanul răspunde, privitor la chemarea adunării, că în calendar Joia mare a Românilor nu e pusă cu roșu. N'a știut că e sârbătoare.

Protonotarul răspunde că din greșală ear nu din rea voință i-s'a trimis lui Lăzărescu hârtia prin care i-se luau drepturile politice pe un an.

*«D' nedreptate scapă-n»,
«De grelele nevoi! . . . —
«Christoase! Cu învierea Ta,
«Aiți milă și de noi! . . . —*

Arad, 1905

Delas.

URĂ ȘI DRAGOSTE.

TEATRU POPORAL ÎN 3 ACTE.

DE

TR. I. MAGIER.

(Urmare).

Todora: Ha, să nu crezi?!.. Doamne iartă-mă... dapu că știe tot satu... tot satu sărutu-te!.. Și i-o prins primarul și pârgarul Pralea! I-o prins dragă, sărutu te... i-o prins... să nu fiu sănătoasă, de nu i-o prins!..

Marina: Eu nu cred în farmece, poate că gurele rele îi fac hula la biata fată.

Todora: Mânce-mă secretu, dacă nu i așa!.. Dapu cum să nu fie așa dacă-ți spun sărutu-te... Așa-i așa-i!.. Noa spune, ce zici dragă sărutu-te?!..

Marina: Eu nu zic nimica, până nu se adeverește vorba asta!

Todora: Dapu cum... păgână ești tu de nu crezi?!.. Ai d'omine... dapu, cum să nu crezi, sărutu-te!..

Marina: Sănătate bună, babă Todora, că mă grăbesc cu iarba la vițe!.. (pleacă în dreapta).

Todora: Sănătate bună vecină!.. Ce ți-am spus, i așa!.. Așa i, așa-i sărutu-te!.. (singură). Uitasem de găște!.. (pleacă în stânga până ia

Russu cere pedepsirea slujbașului care asemenea greșală.

La raportul dat de vicișpan despre afacerea comitatului ia cuvântul **Dr. Ioan Suciu**, care arată cum slujbașii grași plățiți al comitatului (în primul rând protofișcul) nu lucrează destul, ar râul ce-l fac slujbașii de pe sate, în primul rând fibirăul dela *Boroșineu*, care a dus oștire pe câmpurile sătenilor. Se ridică din toată puterea asupra acestei năpăsturi a poporului, arată cum vitele și țililor săteni au fost scoase din grajd, ca să fie pentru căli soldaților și cum imășul satului strică husarii. Cere să fie duși d'acolo husarii.

Protonotarul citește propunea de a se face o adresă de alipire către adresa opoziției din Dieta.

Din partea Românilor vorbește împotriva dresii fruntașul nostru **M. Veliciu**. Vo vorbește asupra acestei vorbiri.

Adresa totuși s'a primit cu 132 voturi contra 82.

După omisiuni

La afacerea palatului culturii vorbește numele Românilor **dr. I. Suciu**, acesta arată risipa ce voiesc să facă domni din banii binelui popor muncitor și sărac, ear **V. Goldiș** vorbește din punct de vedere cultural și politic, sperând amândoi la urmă că Românii nu votează nici ban pentru palate de cari n'avam nici o trebuință.

N. Lăzărescu (țăran fruntaș din Șiria) vorbește foarte frumos și cuminte împotriva Ungurilor dela Erdeiș de a li se da bani pentru a face o statuie lui Kossuth.

Se rezolvă apoi aite afaceri mai mici.

În ajunul luptelor pe mare.

— Războiul raso-japonez. —

Săptămâna întregă ceas de ceas așteptat lumea, ca flota lui Rosdestvenski să ciocni-scă cu Togo. Căci dela încetarea sfârșitul acestei infricoșate lupte pe mare află foarte multe. Rosdestvenski învinge ar însemna aproape biruitor sfârșit al acestui război pentru Japonezi, e r dacă Rosdestvenski învinge pe Togo, soartea biruinții putea întoarce poate spre binele Rusiei. Japonezii se și pregătesc pentru un astfel de timpător sfârșit al luptei pe mare, ce va fi. Au dus foarte mulți soldați în partea *miază-noapte a Coreei*, de unde par să trupe neconținut spre *Ningutu*. Trupele acestea vor fi întocmite în două armate menirea ori să impresure Vladivostocul.

culise). iacăta-le vin dela vale!.. Liba!.. liba!.. libe!.. libele babil!.. libele babil!.. liba!.. liba!.. (Cortina se lase de jumătate afara din stânga se aude șgomot și voce: neți-vă mă!.. Petre.. Toadere!.. țineți-vă iacă un câne turbat!.. Dați cu furcile!.. pe ei!..

Baba Todora: (fuge înapoi). Vai d'omine! Un câne turbat!.. Vai d'omine!.. Liba!.. liba!.. (cortina cade).

Schimbarea scenei.

(Ca în actul prim. Sala primăriei. Se vede comitetul comun. În fruntea mesei: notarul. De-a dreapta lui primarul, apoi tot în stânga parte alți 2 membri; în stânga, avocatul Șicla și cu picioarele cruciș făcând notițe, Herșcu și vește pânditor și încă alți doi membri. În banca viceprimarul Porțir și încă un membru în poziție plecată. Lângă ușa din stânga Primarul cu lanca în mână).

Scena 7.

Notarul: Primarule, îmi pare, că pe mine începe ședința, că reprezentanții precum sunt aici.

Sandru: (privind) Aslău Tanase nu-l văd. Nu l-ai chemat și pe el Pralea?

Pralea: (făcând un pas schiop) O, o, vine, că-l orbos.

Notarul: Cumu-i?! Morbos, vrei să zici?

Pralea: Da, da, orbos tare rău, că e în atufus!..

Notarul: (rîzând). În ce-o picat m'ăi Doară în tifus?!..

inconjure aripa rusă stângă. Ninguta e la 225 klm spre nord dela Kirin și de Vladivostoc numai 25 klm. departe. Deci apele acestea mare primejdie pot aduce Rusiei.

Intr'adevar chiar numai o biruință mică a flotei ruse e mare lucru spre răul Japoniei. Cum s'a ivit Rosdestvenski pe apele chineze, lumea a fost în curat, că toată clădirea de isprăvi militare se prăbușește prin biruința a flotei ruse. Și Rosdestvenski e pe cale a se uni cu flota lui *Nebogatov* și atunci întrece în mijloace de luptă pe Japoniezi.

Puterile mari încă așteaptă cu nerăbdare întâmplările, ce se pot desfășura pe mare. Ba a pricinuit Rosdestvenski prin a ceea, că a stat prea mult prin porturi franceze și neînțelegeri, între Franța și Japonia, neînțelegeri, cari s'au adus în rînduială fără urmări serioase.

Se vorbește în timpul din urmă, că Rosdestvenski, care stătuse mai multă vreme în portul Camran împreună cu flota, va aștepta sosirea vaselor de sub *Nebogatov* lângă insula Hainan. Dar de va sta aici prea multă vreme, poate să ajungă la neînțelegeri cu China.

Intr'adevar Rosdestvenski e într'o stare foarte grea: cu atât mai mare va fi meșterul lui, de va învinge... De perde lupta, multă vreme nu-și va mai putea veni în fire așa, ca să poată încerca o luptă cu succes împotriva Japoniezilor. Și atunci focul războiului aprins de revoluționari, de muncitori, cari fac grevă, pot aduce o nefericită primăvară Rusiei.

Căci nu numai bărbații, ci după depeștele din urmă și femeile vor lua parte la acțiunile revoluționare.

În 1 Mai va putea fi o *vecernie* sângeroasă în Rusia, vecernia întocmirii de stat până acum și a oamenilor, cari au cărmuit și cărmuiesc în timpul de față Rusia. Învingere a lui Rosdestvenski și-ar putea avea roadele sale, ar mări încrederea cărmuirii...

Prălea: A bună samă în antifus, că așa auzit io singur pe doftor spunând.

Notarul: (tot rîzind) Noa, fie dară!.. Acuma începem ședința... Onorat comitet!... Pe noi avem comitet pentru socoțile comunale. Proastră știți, că nici venite, nici spese n'am avut mai multe, decât în anul trecut și așa dară, se vede la cunoștință, că asta-i așa o formă, care așa o cere legea.

Herșcu și Skêrczi: Luăm la cunoștință!
Un membru: (sărind de pe scaun). Nu ești nimica la cunoștință!..

Sandru: Noa, noa frate Mihai, mai încet vorbi!..

Acelaș membru: După câte știu și văd, mai încet nu vorbesc, numai dacă voi amuși.

Skêrczi: Ce vorbește Domita, că dora nime n'a locut un blestemația?!
A membru: Ba cam așa!..

Herșcu: Ce mi-li spune tu?
Skêrczi: Asta vorba calumnia (scrie în gazetă).

Prălea: (în parte). Așa, așa! Vorbește ca mine!

Un membru: Unde-s banii fondului comun?
Notarul: Câți bani avem, sunt în hârtii de cont.

A membru: O fi, o fi, pe hârtio, da nici nu s'au...

Sandru: Măi oameni, aiduiască-vă D-zeu, nu faceți slară din sânin!

Skêrczi: Învață io pa voi a vătămă pa oamenii cinștit!

Un membru cel din poziția plecată: Ți-i învăța pe pruncii D-tale, dar pe noi nu!..

Iată, cum se pregătește soartea popoarelor!

Pe câmpul de luptă din Mandjuria e aproape o liniște de mormânt. De șase săptămâni au pus Japoniezii mâna pe Tieling și de-atunci se odihnesc, ca de obicei, deși prin o urmărire aprigă s'ar fi putut ajunge o mai completă nimicire a armatei ruse.

— 28 April.

Petersburg. Kuropatkin stă și acum de tot rău. I-se-va lua și postul de subcomandant; va fi înlocuit cu *Kaulbars*. Cercurile înalte militare și acum afirmă că numai el e de vină pentru înfringerile ce le-a pățit la Mukden.

Regele nu vine...

— Criza. —

Arad, 28 Aprilie.

Veștile cele mai nouă conglăsuiesc în speranță, că zilele proxime vor aduce o soluție oarecare. Minister birocrat (de funcționar) este ear în planul intim al combinațiilor, dar se vorbește și de un eventual minister din mijlocul coaliției. Căci adresa, în forma-i conciliantă și evasivă se recomandă oare cumva ca bază de operații... Dovada cea mai nouă pentru aceasta este un articol al lui Eötvös Károly, în care, teribilul patriot lărgeste și mai mult elasticile fraze din Adrosă pe care un ortodox liberal mai că nu le-ar iscăli.

Regele nu vine.

În Budapesta a făcut penibilă impresie știrea, că Regele nu vine la Budapesta, precum era hotărât. Se tâlmăcește în tot chipul hotărîrea aceasta a Regelui.

Discuțiunea Adresei.

Pe cum anunțăm în altă parte a ziarului, Dieta se va întruni Miercuri în 3 Maiu. Joi se va începe discuțiunea Adresei, la care vor lua parte toți corifeii coaliției, începând cu Kossuth, Apponyi, Andrassy, Bánffy și Zichy.

Comisiune de control.

Actuala semificioasă a guvernului Tisza „Az Ujság” vestește, că se va forma încurind o nouă comisiune parlamentară, *comisiune de control*, a cărei misiune va fi să supravegheze actele de guvernământ ale ministerului Tisza și din când în când să facă despre aceasta raport. Ideea vine dela coaliție.

ÎN AJUNUL PAȘTILOR.

Atât *Jouia-mare* cât și *Vinerea Latimilor* a fost serbată în Arad cu osebă evlavie. După ce *Jouia* nainte de amiazi P. S. Sa Episcopul I. I. Pap a făcut sf. mir, seara a slujit d'asemeni, citind întâia evanghelie și cea din urmă. Celelalte 10 au fost citite în ordine ierarhică, de protosimcelul Ciorogariu, protopopul Beleş, referentul Popovici, preoții Bodea, Vășian, Olariu. Slujba a ținut dela orele 7—10^{1/2}.

Vineri, cu prilejul punerii în mor mânt, slujba a fost tot așa de împunătoare, luând parte numărăși credincioși.

A slujit P. S. Sa Episcopul cu întreaga asistență preoțească din Arad.

La mormânt stau de pază ostași din cetate Români de naștere. Mormântul e înconjurat de flori.

Un episcop contra statificării.

În presa maghiară se comentează viu pastorală de Paști a episcopului Majláth din Alba-Iulia. Într'ansa se ridică aspru împotriva statificării școalelor primare. Mai ales că statificarea nici nu se face așa fel, în cât să ușureze sarcinile poporului, ci poporul în loc să plătească pentru susținerea școlilor (confesionale), în care el e stăpân, plătește — în dare câtră stat — pentru școli, unde poruncește ministrul și unde creșterea religioasă-morală nu e luată în seamă.

Eată un episcop care știe să apere biserica și școala!

În jurul unui premiu.

Poate nici odată nu s'au prezentat atâtea scrieri și de așa valoare, câte și de cari a avut să judece *Academia Română* în sesiunea sa de dinainte de Paști, fiind vorba de acordarea premiilor. Lista am publicat-o la timpul său în întregime.

Toată lumea românească așteaptă cu nerăbdare hotărîrea învățatei Societăți.

Resultatul ne spune, că între laureații bine meritați ai Academiei e și iubitul director și deputat al nostru, *Ioan Russu Șirianu*.

Nu vreau să fac elogii.

18 ani sunt reprezentant și știu socoțile și fără carte. Fondul comunal trebuie să fie acum de 4000 de coroane, întreb pe dl notar, sunt atâția bani?!

Notarul: Atâția n'au de unde fi, că vin trase speșele celea mari, ce le-am avut cu lăntuitul hotarului și acolo-s cei mai mulți bani.

Porfirie: Asta nu-i așa, că pentru lăntuit am preliminarat noi speșele din an în an.

Mai mulți: Așa-i, așa-i!..

Porfirie: De zece ani dela comasație, pământul comunal a fost în arândă tot câte cu 400 coroane pe an. Astăzi trebuie să fie fond mare. Întreb, câtu-i dară de mare?

Notarul: Ce fond?! Dapoi nu știți d-ta, că din fondul comunal am ținut taurul satului?!

Porfirie: Ba știu, că pentru taur se plătește cu raptul 200 coroane pe an. Unde sunt ceialăți bani?... (liniște) Primarule unde sunt banii fondului și a pământului comunal?

Sandru: Eu dragii mei oameni, n'am purtat fonduri și bani în mâna mea n'am luat!..

Porfirie: Nu?... Atunci găsim noi, cine le-a purtat. Dar globale câte ai strâns d-ta de 4 ani, că eu le-am însemnat pe toate și sunt aproape 1500 cor. unde sunt acele?

Sandru: Acele eu le-am strîns și dacă nu se cade să fie a mele, le pun înapoi!

Porfirie: A bună seamă, că ai să le pui! Da dumneata domnule notar faci samă cu celelalte?

Notarul: Eu n'am să fac nici o samă. Căci eu știu ce am cheltuit și ce nu!

Porfirie: Bine, acum fie și așa. Acuma te întreb pe d-ta primarule, d-ta ai vîndut pădurea noastră la domnu Heșcu? (Va urma).

Herșcu: Ține la voi gura, che la mine este drept se vurbim!

Acelaș membru: Știm noi, ce drept ai. Să ne mîncî pădurea și sufletul din noi!..

Herșcu: Io?... io?... pi cine muncat io? ha spune?!..

A membru: Da capra și porcul lui Monduc, cine le-o mîncat?

Herșcu: Io nu muncat!, io cumpharat pi ele... io zisam la el: cu chit mi-la dai?!

A membru: Știm noi, cum ai cumpărat dela el!.. Că omul acela e scrintit de minte și d-ta i-ai dat o proastă băutură și în urmă al scos cu puterea capra și porcu dela biata lui mamă bătrână. Unde-i legea aceea în lume, să dai la un nebun băutură pe vitele altuia?

Mai mulți: Așa-i, așa-i!..

Herșcu: Ce mi-li vorbi la mine?! Asta este minciuna... apu io baga pe dumita la pura pintru vatamare. Io da pi el la dumita domnu advocat se ia la muna!..

Skêrczi: Grijă meu fi! Eu felește! (scrie).

A membru: Stăm la brazdă!

Mai mulți: Stăm!.. Stăm!..

Notariul: Oameni dragii mei! Cu vorbe de acestea nu facem nici o ispravă. Lăsați vorbele cele slabe, pentru numele lui Dumnezeu, și să vorbim cum se cade, ca oamenii cei cu minte!

Sandru: Așa zic și eu, măi oameni aiduiască-vă Dumnezeu!

Porfirie: (care a tăcut până aci) Și eu zic așa... Să vorbim dară limpede și la înțeles!..

Mai mulți: Să auzim, să auzim!

Porfirie: Onorat comitet: Am venit aici la pertractarea socoților comunale. Bine! Eu de

Ca cel mai de seamă dintre ziaristii ciscarpatinii a ajuns la deputație (reprezintă cercul Chișineului în dietă), iar ca scriitor e acum laureat al Academiei Române.

Și să mi-se permită să atrag atenția asupra unei coincidențe. Jancsó Benedek, care nu poate fi o săptămână, fără să scrie ceva despre noi, Românii cu opul său, ce tracta despre năzuințele noastre a fost primul și până acum singurul ziarist maghiar, ziarist de profesiune, care să fie încununat cu laurii Academiei maghiare. Dl Russu Șirianu, gazetar român a scris o carte «*Românii din statul ungar*», în care ne dă un tablou convingător, fiindcă e bazat pe mișaloasa, dar mult zicătoare statistică, tablou al starilor dela noi, Românii ciscarpatinii, muncă de furnică, de aceea conștientioasă — guvernul ungar s'a și grăbit să-l detragă debitul postal . . . și *Academia Română* a împărțit-o de premiu din fondul Adamachi.

Când *Academia Română* a răsplătit munca fruntașului între ziaristii ciscarpatinii, n'a răsplătit numai osteneala unei cărți, ci a consacrat direcția întregii activități a dlui Russu.

Dlul adevărat, elev al ideilor distinșilor *Slavici*, *Brote* și *Albini* întemeietorii vieții naționale la noi, temeliiile vechei «*Tribuna*» și mentori ai direcției noastre de azi, prin aceea, că a fost premiat s'a dovedit demn de încrederea și speranțele, ce distinșii bărbați legaseră de actualul director al ziarului aradan «*Tribuna*».

Căci dl Russu a continuat și sădit aici, ceea-ce începuseră fruntașii *Slavici*, *Brote* și *Albini* la Sibiu.

Și timpul, experiența a dovedit priința ideilor profesate de ei. Dela «*Tribuna*» aradană și elevii politici grupați în jurul ei a pornit sănătosul curent de activitate, de desamortea politică, de deșeptare națională. Huliții la început, ca ori ce adevăr, lumea românească a adoptat părerile lor, dovadă conferința electorală ținută la Sibiu înainte de alegerile dietale. . .

Da . . . de premiarea dlui Russu ca de premiarea unui elev în prima linie mândrii trebuie să fie profesorii: *Slavici* și *Brote*, cari au fost împărțiiți — cei *dinaintă* între ai noștri — de înalta distincție a Academiei Române. D. *Brote* a fost premiat (cu 5000 lei) pentru lucrarea sa «*Chestia Română*» iar dl *Slavici* pentru romanul istoric «*Din bătrâni*». — Iar noi avem motiv să fim mândrii de premiarea tuturor.

PASTORALA.

P. S. Sa *Episcopul Aradului Ioan I. Pop* a adresat credincioșilor săi o pastorală, din care scoatem următoarele:

Iată dar îndemnul prăznuirii! Iată că întru pomenirea evenimentului celui fără păreche în istoria lumii cunoscute, întru pomenirea învierii Domnului, creștinismul a introdus sărbătoarea, a cărei prăznuire o săvârșim și noi astăzi cu întreaga biserică ortodoxă orientală de pretutindenea, precum o serbează și întreaga lume creștină, și bucuria zilei este cu atât mai mare, cu cât **învierea Domnului** este triumful lumii asupra întunecului; este biruința adevărului asupra hulei și a dreptății dumnezeiești asupra nedreptății și tirăniei păgâne; este biruința raiului asupra iadului și a vieții asupra morții; **învierea Domnului** nu numai ne este mărturie vie, că poți omori trupul, dar nu poți omori și sufletul, dar ea ne este și **nădejde** învierii noastre la ziua cea de apoi, în care nădejde ne întărim nu numai prin credința noastră, ci și prin mărturisirea tălharului, care a recunoscut pe Christos pe cruce și care astăzi îl mărește cântând: *ieri m'am îngropat împreună cu tine, astăzi mă scol împreună cu tine, înviind tu*, (stih. a 3-a dela oda a 3-a a praznicului).

De aceea tot sufletul condus de asemenea convingeri creștinești, va înțelege bucuria și veselia noastră de astăzi: înțelege de ce la vestea învierii Domnului și omul sdruncinat și ingenunchiat sub povara greutăților vieții, răsufă mai ușor și capătă putere de viață nouă? De ce chiar și muribundul, a cărui zi sunt numărare, își reculege puterile la vestea învierii Domnului, se trezește și capătă nădejde de biruință asupra morții; iar înțelegând toate acestea va înțelege fiecare și aceea: de ce biserică noastră a introdus cântările și imnurile, cari astăzi ca și dintr'o gură și dintr'o inimă răsună cu dulceață și mângâiere nespūsă din piepturile tuturor creștinilor adevărați, spre lauda și mărire a lui Dumnezeu Tatăl, care a dat, și întru cinstea și mărirea unuia născut Fiului său, a Domnului și Mântuitorului nostru Isus Christos, prin care s'a dat biruința vieții asupra morții.

Între alte multe cântări este și imnul pus în fruntea acestei pastorale, pe care l'am aflat mai potrivit împrejurărilor vieții noastre de astăzi, nu numai pentru că și prin el se preamărește sărbătoarea zilei, dar și pentru aceea, că prin acest imn biserică ne arată calea, care duce la bine și îndestulare.

Veniți să bem beutura nouă sună oda (peazna) a treia din canonul praznicului cântat astăzi în toate bisericile noastre: *veniți să bem beutura nouă* vă zic și eu în numele bisericii, carea ca o maică bună, ne chiamă cu iubire la sânul ei. Beutura nouă să bem dară nu din piatră stearpă făcătoare de minuni, pentru-că aceea nu este beutura credinței creștine, ci este beutura poporului care, îndată ce nu-și poate stămpăra dorul inimii și poala pântecelui, pierde credința în Dumnezeu și murmură contra conducătorilor săi. Apa din piatră stearpă făcătoare de minuni este beutura neștiinței și a desnădășdurei, din care au beut numai fiii lui Izraiel cel de demult atunci, când în calea spre pământul făgăduinței ajunși, la muntele Horiv, și neaflând apă, începuse a murina contra lui Moise, conducătorul lor, făcându-l imputare: de ce i-a scos din casa lui Faraon? De ce i-a adus prin pustie și prin munți, unde n'au mâncare și beutura, când bine le era lor să șează lângă oalele cele cu carne ale Egiptenilor? Și când apoi Moise ca să scape de blăstăm și urgia poporului, — cure-l amenință cu moarte — a dat la porunca celui de sus cu toiagul său într-o stâncă din muntele Horiv, din care spre mirarea tuturor, a eșit apă curată și întru prisosință și s'au liniștit cei înșătați, dar pentru necredința și ispitirea lor, pentru-că ei n'au crezut, că lucrurile se întâmplă cu voia lui Dumnezeu, Dumnezeu i-a certat și locul, de unde s'au scos apa, nu se chiamă a darului și al binecuvântării, ci *locul ispitei și al blăstămului*. (Cartea Eșirei, cap. 15—17).

Tocmai de aceea, în timpul de acum, când și cel mic ca și cel mare vede, cum lucră mâna lui Dumnezeu pretutindenea; când cel tare ca și cel slab înțelege, că de nu va zidi Domnul casa bunățiilor, înzădar ne vstănim; când cel avut ca și cel sărac nu numai vede și înțelege, dar și simte că *zădarnic este aratul, sămănatul și grapatul*, dacă sghiaburile și canalurile cerului sunt închise și nu se pogoară ploaia, care să ude sămănăturile și să dea sămănătorului sămânțe după fel, — ce sfat v'ași și putea da mai ușor de priceput și de împlinit, de cât să vă zic: „*Veniți să bem beutura nouă, nu din piatră stearpă făcătoare de minuni, ci din izvorul nestricăciunii, din Hristos, cel ce a izvoit din mormânt, întru carele ne întărim*“.

Când vă zic aceasta, vă sfătuiesc și îndemn: să ascultați sfaturile și să împliniți poruncile sfintei biserici, întemeială prin însuși Mântuitorul Hristos, care însuși este pacea și prin care se revarsă darul și binecuvântarea cerească asupra noastră; este pomul vieții, din care gustând nu mori; este însuși izaorul tămăduirii, în care și prin care se vindecă toate boalele și toate neputințele sufletești.

Vă sfătuiesc și îndemn să vă rugați unul pentru altul, ca să vă mântuiți; — să vă rugați lui Dumnezeu cu toată umilința și căldura inimii, în toate zilele și în toate lipsele și trebuințele vieții; să fiți blânzi și fără prihană, să iertați unul altuia greșalele voastre.

Iertați dară toate pentru sfânta înviere.

După cari rugând pe Dumnezeu, părintele îndurării, să sâdească în inimile voastre aceste sfaturi părintești; să ne binecuvinteze cu un *an binecreditor*, care să aducă bucuria și îndestularea creștinească în casele și familiile voastre a tu-

turor; să vă învrednicească a petrece cu noi aceste sărbători și a ajunge cu pace multe altele de aci înainte, — am rămas cu binecuvântarea arhierască.

Arad, în sărbătorile învierii Domnului, în anul 1905.

Al Vostru tuturor

binevoitor Episcop:

Ioan I. Pop

Din comitate.

Șimlău-Silvaniei, 24 April

Românii din Sălăgiu — să fie toți la locul lor. — Pe 3 Maiu nou este convocată adunarea generală de primăvară a comitatului Sălăgiu. — În aceasta adunare se va discuta — între altele — și purtarea organelor administrative, cari se învânc din banii Românilui, față de frații cari au luat parte la vestita alegere din Cehia.

Se va interpala vicișpanul și se va potca să dea deslușirile celea mai amănunțite despre faradelegile ce au suferit Românii la aceia alegere brutală și fără părechie. — deci nici un membru român să nu lipsească dela adunare.

Convocătorul de alt-cum este acesta:

INVITARE.

Congregațiunea comitatensă este convocată pe 3 Maiu a. c. 10 ore a. m.

Cu stimă rugăm pe membrii români ai comitatensă să prezente în număr complet la aceea adunare la conferința confidențială prealabilă, ce va avea loc în Zalău, hotelul „Tigru” în ziua adunării pe 7 ore a. m.

Șimleu, 20 April 1905.

A. Cosma.

Dr. G. P.

Puterea noastră de viață.

După voia lui Dumnezeu suntem învrednicite de prăznuiri azi ear luminata înviere a Mântuitorului nostru Isus Christos, învierea, celui ce a dată păcatele lumii. În aceasta zi de slavire, întru înțelegerea creștinească avem să ne cucernicim cu toată dragostea inimii noastre în fața smeritului chip, căci învierea lui este învierea, este mântuirea sufletelor noastre, robite de patimi și pite de desertăciuni.

Când lunecăm înapoi cu gândul și înțelegem căm o privire, cât de palidă în nebulosul trecut din învâlnăseala luptelor și a învâlnărilor, prin cari au fost nevoiți strămoșii noștri a trece, vom putea constata cu mândrie sufletească, că poporul românesc, deși hăru de soarte, a duce un trai, după cum meritat, deși sfâșiat în iuima sa, deși sărac, în pământului, totuși desertăciunile lumești și amonul nu l-au putut seduce, ci a rămas în torie în acea credință, în acea lege, ce Mântuitorul Isus Christos ne-a lăsat o moștenire, pe care o celuită cu dumnezeescul său sânge.

Credința în învățăturile lui Isus ne-a mântuit de furia norilor negri, ce de atâtea ori se îngrămădit asupra noastră și numai această credință ne va putea da trăinicie îndelungată și acum înainte, căci credința sufletului nostru pătrâm în biserică, iar prin biserică pătrâm în cea limbă românească.

E timpul să spunem, celor ce ne dușmănesc, că zădarnice sunt sforțările lor, cari dragostea neam este cu mult mai adincă infiltrată în sufletul nostru, decât ca ei să ne-o poată răpi.

Suferim toate pentru credința și limba noastră, suferim cu mândrie și cu bărbăție, căci Christos însuși ne arată, că decât să lăseze credința adevărului, mai bucuros a suferit moștenirea de oameni fără suflet și fără inimă.

Facem noi ceva rău? Martor ni-e Dumnezeu, că nu! Lupta noastră se învârte întru mântuirea credinței și limbei. Așa au făcut strămoșii noștri și așa ne va învăța și pe noi.

Curate sunt năzuințele noastre, de aceea trăim ne întorcem doamne al puterilor, ca să ne mântuim din slavă spre smerit sufletul nostru să ne mântuie, ca cu sfîntenie să păstrăm moștenirea noastră nouă de strămoșii noștri.

Nu se înțeleg!

Din patru partide: kossuthiștii, popo-
rului, disidenții și banfiștii s'a înșghebat o
majoritate dornică de putere.

Ce încurcături ar fi însă dacă M. Sa
da cărma țării pe mâna acestei strân-
suri, se poate judeca și din faptul, că nici
una dintre cele patru partide nu vrea ceea
ce vrea cealaltă.

Astfel cu prilejul Paștilor (catolice) con-
te Zichy Nándor a spus următoarele:

— Acolo stă în fruntea programului nostru
rearea de revisiune (schimbarea legilor politice
sericești), ca și cum stă în programul partidu-
kossuthist desăvârșirea neatârării statului ma-
nar. Vătămarea principiului creștinesc în dome-
niul de drept al familiei ne-a hotărât, ca pentru
redatarea principiului universal creștinesc și pen-
ru apărarea intereselor bisericii noastre să ne
constituim în partid. Putem însă da mâna și cu
te partide în acelea întrebări, în care ne înțe-
gem. Dar de separațiunea noastră, deplina no-
neatîrnare nu putem abziice, în alt partid nu
putem contopi, alt program nu putem mărtu-
ri. Pot s'aibă, și de fapt și au alte partide pro-
grame și ținte folositoare și patriotice, dar parti-
de acelea au pornit totdeauna din alte baze,
abile de ale noastre, alta li-e gândirea universală.
delea pânăci nu s'au însărcinat la apărarea cre-
știnei bisericii și nu convin încă cu noi în do-
ca revindicațiunii. Ne place a crede, că sunt
rindurile lor de aceia, cari împărtășesc vede-
noastre, dar pânăci n'au mărturisit aceasta
pentru aceasta nu voiesc să ia parte la acți-
noastră politică. În aceea ne deosebim, că
pentru noi, *credința și biserica stă mai presus de
ce, așa credem, că aceasta nu numai, că nu e
mis a o nega, dar și în legislație trebuie luptat
avem datorie a duce și luptă de partid pentru
ceasta.*

Va să zică tocmai ceea-ce kossuthiștii,
fiștii și disidenții nu vor cu nici un preț.

Ear Zichy János și-a bătut joc de par-
dele astea în chipul următor:

Intr'un lung șir de ani — scrie contele Zichy
cos — lozinka opoziției a fost: a stârpi corrup-
nea liberală, a așeza pe baze noi administra-
nea de stat, a sista sistemul de protecții, a în-
a pragmatice funcționarilor, a regula înaintarea
funcționarilor, a stabili incompatibilitatea funcțio-
nariilor, cu un cuvânt a curăți acei grajd augias,
care l'a înfociat sistemul corupt. După isbânda
poziției coaliției programul acesta l'am fi aștep-
t. Despre programul acesta, care e cestiune de
esență pentru națiune, azi abea mai vorbește
neva. Dar înzădar vom acoperi limba cu tri-
cor național, tot bubă rămâne. După părerea
ea, cea dintâi datorie a opoziției învingătoare e
rindirea națiunea bolnavă, înainte a se gândi în
baină s'o imbrace.

Știe deci M. Sa, de ce stă pe gânduri
să dea țara pe mâna unor astfel de
ameni.

„Jidani și transilvăneni“.

„O du lieber Augustin...“

Cu risicul de a pierde dela început bu-
voiața dlui August Scriban și nepre-
cupat de atențiunea, ce ar putea da d-sa
cestor șire, am început cu un citat «jer-
zan», — dar german, dupăcum zicem
ni nepretențioși «ardeleni», de fapt un-
reni (în cazul semnătorului acestui articol
al tovarășilor săi din Arad — Ungaria!).

Domnul August Scriban după o migă-
să cercetare a ziarelor din România, după
redantă urmăriri a greșelilor de limbă
românească (cari în mare parte pot fi și de
cari, debitează un veninos articol, care
permis găzduire(!) în coloanele «Revistei
știste» din Mogoșești (România). Și în
est articol al său, intitulat: «Observațiuni
upra limbii românești moderne», ne «exe-
ta» pe noi, sau mai bine zis pe frații no-
șezăți și sărguincioși cultivatori ai liti-
rării și istoriei române în Regatul Ro-

mâniei, ca pe niște otrăvitori ai purității
limbei românești.

Alea jacta!

Și cine sunt acești primejdioși «tran-
silvăneni» și și oameni influențați de dinșii?

Să le cităm numele, (nu numile!) din
înșasi «opera» dlui Scriban.

Iată-i: Titu Maiorescu (oltean), Dumitrescu Iași, I. Găvănescu (moldoveni), I. și S. Nădejde, (moldoveni), C. R. Motru (oltean), P. Eliade (muntean), M. Eminescu (moldovean), I. Creangă (moldovean), Al. Vlăhuta (muntean), Delavrancea (muntean), Coșbuc și Scurtu (ardeleni), Ministerul cul-telor, Academia Română, ziarele «Univer-sul» și «Adevărul»...

Va să zică, pe cei de mai sus «i-a dat gata» direcția «jermănită» ardeleană și dinșii dau gata limba română. Și aceasta s'a «efep-tuit»(?) în așa măsură, încât sentinela (nu santinela!) purității limbei române, dl Au-gust (nu Neofit! ci) Scriban e nevoit să-și asculte glasul sufletului și să dea «alarmă»:

«Jos transilvănenii deci (sic!) să fie »strigătul tuturor aceloră (fără virgulă!) că-» »rora sângele le clocotește sub imperiul celei »mai legitime revolte!» etc.

Noi Românii din regatul Sfântului Ște-fan, deși avem a face foarte mult cu o seamă de compatrioți, cari până și munții vor să și-i naționalizeze, declinăm dela noi onoarea nemeritată ce ni-o face dl Scriban, de a-i crede de «ai nostri», (după naștere), pe cei mai iluștri și mai de valoare scrii-torii înșirați mai sus, cu toate acestea în-drăsnim să credem că dintre toți *levantinii* din trecut și prezent nici unul nu poate să se măsoare cu umbra lui George Lazar, Șincal, Petu Maior, Laurian, Cipariu, Sla-vici, Coșbuc etc., încât privește contribuirea la desvoitarea direcției naționale și stabilirea limbei literare române.

Nu scăpările din condei ale gazetaru-lui, în fuga redactării, sunt elemente de in-ducție pentru stabilirea de principii gene-rale, ci studiul profund și inteligent!

Dar nu acesta este scopul, nu e știin-țific scopul pe care îl urmărește dl Scriban Iată ce vrea d-sa: Voi reproduce proprii-le-i afirmațiuni «gratuite».

«Transilvănenii sunt aceia (fără vir-» »gulă!) care ne-au întârziat cu zece de ani »în dezvoltarea literară. Ei sunt aceia care »ne-au pocit ortografia, pe care în fine (en-» »fine?) a salvat-o Lambrior. Dar ce folos!(?) »Transilvănenii sunt și astăzi așa de tari »în Academia românească, în învățământ »și ori unde nu e nevoie de dinșii (vezi?) »încât bietul minister al instrucției nu îndrăz-» »nește să decreteze odată ortografia fone-» »tică, ci s'a transilvănit (sic!) și el și trage »înainte în jugul etimologic...»

Mai apoi își completează ideea dl Scri-ban:

«În fine,(!) pe Jidani să-i lăsăm în pace, »câci nici ei n'au pretenziunea de a ști ro-» »mânește, (virgula?) (Nici Șăineanu?) și să i »luăm pe frații *ghe ghincolo*».

Cetitorii vor observa din aceste cita-țiuni, că din «Observațiuni asupra limbii românești moderne», sub titlul «*Jidani și Transilvănenii*» — de unde am împrumu-tat titlul prezentului articol — «exală» a-celași spirit, care a adus pe scena Teatru-lui Național din București idealizarea jida-nului zionist Manase.

Cetitorul va mai înțelege, din câte va sublinieri ce am făcut în textele citate din scrisele d-lui Scriban, că d-sa nu e meșter nici măcar în punerea *virgulelor*...

Dar trebuie să mai știe cetitorul se-rios încă un lucru și anume, un lucru pe care ni-l spune dl Augustin Scriban în în-cheierea articolului său din «Revista idea-listă» (!):

«Așa-dar, Români ai României, să fim »gata când vom fi chemați să cucerim »Transilvania, dar să nu ne transilvănim »pân' atunci!»

Vrei, d-le Scriban să cucerești «Tran-silvania»? Ei așa!

Ca să vrei *ceva*, trebuie să ști întâi ce vrei. Și de sigur că vei ști din psihologia elementară, că a voi și a dori nu e tot una...

Până unaltă însă, ar fi mai bine să te îndeletnicești cu punctuația și să te desbaeri de veleități *franzuziste*. Căci a mai fost ca d-ta unul, care — «poet» fiind — s'a dus în Belgia, să se întărească, să se reîntoarcă apoi în patria română și să sdrobească pe «transilvănenii». Și cum s'a dus, s'a făcut:

«Tot o apă și'un pământ...»

ori vorba cântecului nemțesc, — cu Augustin.

Sever Secula.

Școala confesională română.

(Răspuns d-lor Szabó E. și Cs. A.)

În Nr. 10 al foaiei pedagogice „Néptanítók lapja“ subinspectorul din Deva, Szabó Elemér, în articolul D-sale intitulat: „Nemzeti érdekeink megóvása“ se silește din toate puterile a deșosi școala confesională română și totodată și pe învățătorii săi. Poporul român îi atribue lipsa de cultură. „Ezt a népet művelni kell“, exclamă susnumitul domn. Și încă cum voește dl Sz. să-l cultive? Așa, că școala confesională să fie prefăcută în școală de stat, căci de acolo ar veni fericirea.

În Nr. 15 al aceleși foii, tot sub același titlu, un alt domn, Cs. A. se silește a da drept celui dintâi.

Să vedem acum ce l'a îndemnat pe dl Szabó să scrie cum a scris? Se tradează însuși când zice: „A nemzeti-égeknek irántunk való érzülete a jelenben sem változott, sőt a lefolyt képviselő választások alatt ismét erősen ellenünk fordult“. Aceasta e durerea cea mare a d-lui Sz. că și Românii au votat pe candidații lor. Și apoi de aici vine școalele confesionale respec-tive a dascălilor confesionali.

Dar să ne erte dl Sz. când afirm, că noi nu suntem în contra nimăru. Noi așa știm, că Maghiar, Român, Neamț, Slovac, Sârb, etc. în statul ungar toți suntem deopotrivă înainte-legii și ca atari, așa cred, putem vota, unde ne dictă conștiința cea mai curată, căci doar nu facem nici o spărtură, că și noi ne trimitem bărbați în sfatul țării și încă astfel de bărbați, cari ne cunosc durerile și necăzurile noastre. Și apoi d-le Sz. prin aceasta noi suntem contra D-voastră? E un neadevăr când se afirmă așa ceva, căci cum am zis, noi drepturi vrem, ear nu să fim contrari. Dl Sz. va cunoaște zicala: „Încă el e de cătră pădure“.

Noi Românii din statul ungar iubim pe toți concetățenii de ori-ce naționalitate, chiar așa cum și alții ne iubesc

Înzădar caută dl Szabó agitatori printre rândurile noastre, căci drept judecând, nu-l va afla, ci mai îngrabă l'am putea numi pe D-sa, căci afirmă lucruri, ce sunt departe de noi.

Mai bine ar fi, dacă dl Sz. în scrierile D-sale ar cauta un „modus vivendi“ de a se ajuta școalele sârmane, pe cari le critică atât de aspru. Aceasta ar fi chemarea de inspector, sa îndrepte, ce e de îndreptat, ear nu să bat-jocurească. Să accentueze d-lui, că precum școalele de stat sunt ajutate din visteria statului, tot în asemenea proporție sa fie ajuto-rate și ale confesiunilor, căci doar confesiunile sunt, cari clădesc statele pe bază morală, fără de ce un stat nu se poate nici presupune măcar.

Școala confesională română în toate tim-purile a fost la culmea chemării sale. Instruc-țiunea, în școala confesională, pe baza mate-rialului predat, formează un întreg armonie pe bază religioasă morală. Și apoi d-le Sz. dacă poporul Român și în timpurile celea mai cri-

tice a rămas credincios religiei și patriei sale, să o știi că la aceasta numai cultura religioasă morală dobândită prin școala confesională l'a îndemnat, căci d'ale statului nici nu existau.

Așa cred eu, că acel popor, pe care cu argumentele adevărului îl poți capacita (și nu cu de ceea sunătoare) îl poți convinge, cred că acel popor nu e lipsit de cultură. Apropo, alegerile din urmă.

Poporul Român e popor sărac, dar din sărăcia sa își susține școlile sale cum Dumnezeu îl ajută. Învățătorii sunt mulțumiți cu cât au, căci săracii s'au născut și ca atari știu trăi și fără biciclete și alte lucruri de lux.

Românul e bun patriot. Vatra strămoșească, neamurile, sângele vărsat în lupte și mormintele părinților și a protopărinților îl leagă pe român de dulcea sa patrie Ungaria. Datele statistice încă ne-o dovedește, că Românii nu sunt aplicați la emigrări în America, ca alții bunăoară.

Școlul școlii confesionale este, de a da patriei fii credincioși, crescuți în spirit religios moral. Și școala confesională română satisface pe deplin chemările sale. Va fi poate, câte vreo școală în care instrucțiunea va fi mai slabă; dar aceasta se întâmplă și la cele de stat.

Un exemplu. Am participat la un examen la o școală de stat. Examenul decurgea cu elevii clasei a IV-a, carea avea un singur învățător. Și mergeau răspunsurile, chiar ca o roată automată. Ei dar nu știu cum învățătorul, întrebând pe un elev, a scintit-o cu întrebarea așa, că învățătorul a primit următorul răspuns: „Dle învățător nu asta mi-ai dat să învăț pe examen, ci despre comitatul Comarom“ (Examenul decurgea din geografie). Cu asta învățătorul examinător s'a încurcat așa, că a pierdut firul întrebărilor, iar copiii steteau cu gurele căscate, apoi publicul — satisfăcut.

La aceasta, ce zic domnii Szabó și Cs. Á? Zice-vor aci, că toate școlile de stat sunt rele, fiind-că cea pomenită a fost slabă? După una să judecăm întregul? Ar fi foarte greșit.

Încă un exemplu. În comuna X. sunt 2 școli confesionale și una de stat. Inspectorul regesc, vizitând odată școlile din aceea comună, după finea vizitei la școala de stat, a zis către învățător: „Asta totuși nu merge. Elevii d-tale, cari mai toți sunt maghiari, nu știu să analizeze o zicere. Să fi văzut cum știu cei dela școala română, așa analizau ungurește, ca româneste“.

Eu cred că și dl Szabó precum și Cs. Á. vor fi convinși că „Nu tot ce scilipește e aur“, apoi: „Nu toate stelele lucesc într'un chip“ și în urmă: „Nu este pădure fără uscături“.

Convingerea să vorbească, car nu patima.

Dascălul Boariu.

PARTEA LITERARĂ.

27 AUGUST¹⁾.

Bateria noastră a doua, ascunsă în vii pe dealul de de-asupra Griviței, deschidea spre întăriturile dușmanilor trei-zece și șase de guri de oțel.

După o zi de frământări în ploaia de foc și de schijă, după neîntrerupta duruire de tunete supt norii deși de fum cari acoperiau taberile, flăcăii noștri trudiți de abia putuseră să ațipească câte o parte din noapte. Se rînduiseră la lucru, se rînduiseră la tunuri; și când, în răstimpuri mari, lumina salvelor izbucnea ca o pînză de fulger, ei răsăreau negri o clipă, izvorind par'că din întunecime, drepti și neînduplecați. Apoi în șanțuri îndărătul coamelor netezi de pământ, în tăcerile adânci care urmau, tunarii vorbeau despre splinatecii lor ofițerași, svirliți în țărîna de zburăturile de schijă, așa de buni în vremurile de pace, și așa de înflăcărați și de încrentați în viforul care venise. Pomeniau și de frații fulgerați — oameni cumpăniți și la bine și la nevoie, și cu o răbdare pe care nici sângele gîlgînd în rîni adînci n'o înfrîngea. Și unii și alții zăceau acum îndărăt, la ambulante.

După noaptea aceea, veni dimineața o' o liniște mare. Și în liniște, la șase ceasuri, de odată, ca din senin, porni întâiul tunet, și după dănsul se deslănțuî brusc uraganul de fum și foc din trei-sute cinci-zece de mașini. Fierberea clocoțitoare, — de asupra muncelilor și văilor, norii albi ca vata și învîlmășiți, prin cari se strecu-

rau șuierăturile și btlirile fioroase ale ghiulelelor, umpleau cerul și pământul de o mare furtună de jale.

Și în vremea asta, valurile întunecoase ale infanteriei se încovoiau îndărăt prin zdruncinăturile pământului, în vecinătatea bateriilor. Batalioanele, gata de luptă, ședeau rînduite, tăcute, pe când văzduhul se cutremura. Și în inimile tuturor stăruia par'că un ghimpe, — așteptarea. Trecuse o zi și nu se întâmplase nimic, dar fiecare clipă viitoare putea aduce ca un fulger ordinul, ș'odată cu el hotezul de sânge.

Aproape de liniile dușmanilor, spre Grivița, santinelele ascunse în tufșuri și în gropi stăpâneau cu ochii mișcările tabiilor, și în dosul acestui lanț ș'al păleurilor posturile mici și gârziilor mari, divizia întreagă în două linii adânci își scânteia marile șiraguri de baionete.

Mal departe, pe podișul din dreapta șoselei care venia dela Bălgăreni, trăsurile de ambulanță își filfăiau pânzele cu cruce roșie. Pataștele, legănate în pasul regulat al sanitarilor, pe mică pe ceas ieșiau din văi aducând spre doctorii cu chipuri roșii trupuri zdrobite de tunari.

Și era în bateria din vii o frământare cumplită... Din spre tabia Abdul-Cherim, din redanul scurmat în coastele ei, numai dela o mie de pași depărtare de noi, venia un foc iute de puști care izbîia din plin șirurile servanților. Ofițerii injurau și dădeau ordine multe cu glas tare, soldații se învîrtiau mînioși în jurul tunurilor, dar, descoperiți fiind din partea aceea cădeau unul după altul, după fie-care izbucnire a focurilor, care tresăreau în văzduh ca niște părăituri de vrea-scuri.

Era o mînie ș'un năcaz de-și sculpau flăcăii sufletul. Cu toate acestea lucrau în urgia și în fîmăria aceea. — și tunurile, îndopate, svirliu par'că cu desperare ghiulelele în spre furnicarele păgănilor. Și zburau tipînd, și cădeau bine și câte un murmur de mîngăiere trecea prin rînduri.

Într'un târziu, veni ordinul să se tragă tunurile în rezervă, — și acolo, la adăpost, îi găsi Domnitorul, — și generalul raportă cum stau lucrurile.

Atunci un călăbret, un ofițer porni din baterie, în goana calului, îndărăt c'o veste grabnică. Fugarul sforăia în galop aprins, și trecu ca o săgeată prin rîpi, prin rovine, — până ce se arătară întunecoasele și tăcutele valuri ale doborîntimii.

Companiile erau gata. Soldații, așezați la pământ, păstrînd rînduiala însă, așteptau. Iel-coilo, grămăzî mici vorbeau cu glasuri încete. Cei mai mulți, însă, tăceau duși pe gânduri. Ofițerii batalioanelor sfătuiu strînși în roate, dese ori se mișeau agale printre zidurile plutoanelor. Era o pînză întinsă și întunecoasă de căciuli mari cu pene pistrițe și de chipuri de infanterie, în care roșul și albastrul însemnau cărări de flori.

Călărețul venia în goană. Prin rîndurile flăcăilor alergă un fior, o șoaptă petrecută cu grabă dela om la om. Ofițerii se întoarseră toți spre partea de unde venia vestea; unii porniră nerăbdători și înșirară spre margine.

Ștabela se opri scurt în fața statului major al diviziei, descăleacă și înmînă plicul. În clipa următoare, toată lumea era în picioare și știa, simțea despre ce-l vorba.

În jurul celui ce venise, se strîngeau unii din ofițeri. Gălăgiosul căpitan-Corban dela al trei-spre-zecelea de căciulari și iubii săi băieți, locotenentul Avram și sublocotenentii Călinescu și Sava, îl strîseră între piepturi și-l luară din scurt.

Corban îl întrebă:

„Ce fac Turcii, dragă?“

Ofițerul de ordonanță, bunduc, cu mustățile răsucite ca coada rățoiului și cu ochii negri fulgerători, răsufia repede, nu știa ce să răspundă.

„Ostenit băiatul! rosti cu glas gros și cu convingere căpitan-Corban. Să-i dăm nițică flăcără. — Și-i întinse bidonul. — Ceva rom, băiete, rusesc, tare de-ți crapă mîseaua! Trage un gât și te dezmoște!“

— Nu. — mulțămesc! răspunse bunducul; mi-i cald de nu mai pot. Am alergat ca un nebun.

— Nu vrei? strigă căpitanul. Bravo, dragă! de ce nu spui? — Și se întoarse spre „băieții“ lui: Nici vouă nu vă place? ha?

— Ba mie-mi place, răspunse locotenentul Avram, zîmbind larg și legănându-se ca o rață.

Le plăcea romul și sublocotenentilor Călinescu și Sava, băieții suptiri, de abia ieșiți din școală, ș'acuma plini de admirație către mustă-

cioul și negrii căpitan Corban. Inghitiră toapănă câte un gât dravăn din băutura arzătoare, apoi în îmbulzeala din ce în ce mai deasă a ofițerilor începură să descoase pe cel venit.

Artileristul ștergea sudoarea, își deschise la gât tunică, pe când toți îl trăgeau care din cotro. Apoi începu să spuie despre redanul care ne fulgera bateria din vîile de de-asupra Griviței, dela o depărtare de o mie de pași numai. Băieții, tunarii, se luptau strașnic, dar ce folos păgănilii luau ca din oală. — Acu nu mai era de chip; trebuia să intre în foc infanteria și puie pe recredincioși pe goană.

„Ei și ce? strigă cu glas mare căpitan-Corban: crezi că n'o să-i luăm la goană? Tetea Corban să trăiască și o să vedeți voi și minuna asta! Eu cu băieții mei, mă! ca niște lei! Să înalță la dracul; în frigare o să-i luăm! Ce zici, Avram?“

— E foarte bun romul! răspunse cu convingere locotenentul.

— Drepti, răcane! mi-ai băut toată sticlă trinitite-ar Sfîntul Ilie într'o pivniță cu antale. Ce facem, bă, mergem?

— Cu tetea mergem și în iad!“ răspunse Avram, răsucindu-și cu stînga mustața și cu dreapta întinzîndu-i bidonul gol.

Și'n zvoana din ce în ce mai mare a batalioanelor prin care trecea un freumăt șerpe zburcî ca un fulger și ordinul. Ordonanța încălecă iar și se porni înapoi spre baterii în goană iar ofițerii își înălțară capetele, și cu glasuri scurte, cu piepturile înfiorate, svirîră spre companii comăndele, pe când șiragurile de cașme de baionete se tălăzuiu în indoiri negre și fulgerări orbitoare.

În frunte, în foc, trebuiau să intre două batalioane din al trei-spre-zecelea regiment de căciulari și unul din al cincilea de infanterie.

Grăbit, ars par'că de un foc lăuntric, frământa Tetea, rînduindu-și compania, iar în urma-i cei doi sublocotenenti nu-și mai găsiu loc.

Căpitanul, nalt și spătos Român, era reamit în întreaga divizie: bea țeapăn și era înstă să mănânce ea șapte mese. În marșuri mai altele fie-care haltă gîlgîia un gât de rom și trăgea în dinți, ori un picior de gîscă, ori o halcă de friptură rece. Iar, la popasurile mari, când se pezia, par'că dădea foamea. — Și avea o inimă bună, cum nu prea se găsește; rar se întâmplă să buzdugănească un căprar ori un soldat. Că din pricina inimii se muia așa de curînd și pînă dea să cânte române, cu glas plin de putere de dulceată, cu un tremur de duioșie și de rădare, de rămănea o lume încremenită ascultîndu-l. În clipele acelea, îl zbura gândul înapoi căsuța lui din Sărărie, în lașura vechiu, unde tepta cucoana Catinca, căpităneasa, „cea mai frumoasă femeie din țara Moldovei“, pe care o avea acum ca și în tinerețe, după cum mărturisea tainic Tetea.

Locotenentul Avram, cel care se legăna o rață leșească și se simțea foarte mîndru, mustața-i neagră, era fecior de răzăș vechiu, un omuleț plin de draci, care din glume și cântece comedioase se putea lua la întrecut chiar cu căpitanul. Și era veșnic amoretat, o mină veșnic reînnoită, care lua foc de o dintr'o scînteie. Când îl întrebau camarazii sănătate, el puneu mîna în partea stîngă: „Doare, iubite, butoiășul cu pulbere!“

Călinescu era un băiat bun, sfios ca o mare. Se pudra, se ungea cu pomezi și cu emeticuri și visa o iubire într'o pustie. Celăl sublocotenent, Sava, era un înfocat Voltari. La ori-ce împrejurare te poenia cu o anecdotă despre marele scriitor; și pentru toți camarazii lui avea un ușor despret, o ușoară răfrîngere, buze când vorbea despre ei. Numai în admirație către căpitanul Corban se potrivea cu Călinescu.

Toți patru acum stăteau gata între companii lor. După toate socotelile, și ei cu flăcăii trebuiau să intre în rîndul întâiu al asaltului, și o călărie mare le umplea piepturile. Căciularii vorbeau puțin; unii își strîngeau pe ei curele, apoi își ceau cruce. Alții vorbeau în șoaptă cu tovarășii și rămăneau după aceea pe gânduri, cu fețele sătoare. Iar, când suflarea din urmă, comăndă plecării, trecu prin inimă, se întinse tăcere adîncă. Și de odată se mișcă valurile întunecoase și porniră flăcăii noștri spre hotezul de sânge.

Căpitanul Corban era aprins tare; din când în când ducea bidonul cu „flăcără“ la gură, și lua un gât lung, apoi îl întindea spre locotenentul Avram. El întindea, ofta adînc, și cu ochii plini de

¹⁾ Din volumul: „Povestiri din război“, cu ilustrații de N. Mantu, apărută de curînd.

Avea însă prietenul nostru două particularități, prin care îl puteai ușor distinge de noi.

Una era, că-i plăcea să cânte din fluer. Acest instrument musical și-l procura cu câțiva bani dela tăuții, ce-și recomandau marfa din casă în casă prin capitală. În acest fluer își vărsa prietenul nostru Haralampie năcazul, ce-l cuprindea, când zilele se apropiau de sfârșitul lunii, va să zică când busunarul era gol și respective plin cu aer. În aceste zile negre prietenul Haralampie, după terminarea prelegerilor, o lua cătră casă, cânta din fluer și pentru toată lumea nu l-ai fi putut scoate din modesta-i odaie.

A doua particularitate a lui era că se inflăcăra de ori-ce zimbet șagalnic al coconițelor. Se aprindea de cel mai mic sămân al iubirii femeiești și era în stare să creadă că respectiva coconiță în el e amoretată prima-oră.

De aci încolo nu mai era deosebire între noi și amicul Haralampie, dacă domnia voastră nu considerați și aceea de diferență, că el era dintre acei puțin tineri români, carui pe timpul acela nu avea stipendiu.

În celelalte nu ne mai deosebiam de camaradul nostru, pentru că și el avea un mare respect față de stelnițele locuințelor din capitală, și era în stare săptămâni întregi să-și țină bagagiul în garderoba dela gară, numai ca să se poată muta ușor dintr-o casă într'alta, până ce afla un cortel liber de aceste „bigigani”.

Tot de notele congruente să ținea și aceea datină xlu, că vara umbla în cilindru până ce i-se aprindea capul de căldură. Noi ziceam pe atunci, că așa e elegant, pe când adevărata cauză era, că nu se nimereau bani pentru toate.

Și pentru-că banii erau puțin și spesele mari, trebuia să tragem dela gură, ca dintr'o sumuliță foarte modestă să ni-se ajungă pentru taxa de înscriere, cărți, haine, vipt și să ne mai rămână câte un ban și pentru țigări și teatru. Cu dejunul și prânzul mai ieșiam cumva, de oarece la prima fiecărei luni, ne cumpăram bilete pentru vipt la cutareva restaurant ori ne abonam pe prânz la vre-o casă privată. Dejunul îl luam cu un bagatel pe la lăptării. Cu cina însă ne mergea mai rău, de oarece aceasta costa mai mult decât prânzul și dejunul la oisită. Altfel ca să ieșim cu toate la capăt, vara și iarna deopotrivă ne țineam de „cinele civile” și „platonice”.

Sub aceste soiuri de cine, înțelegeam porcăriile și alte alimente compacte, aduse în busunar. Pe când se insera, ne plimbam pe strada în sus și în jos, și când credeam că nu ne vede nici un cunoscut, ne furișam prin bolte și ne cumpăram pâne, slănină, cărnați și alte nutrimente dictate de gust și starea financiară a busunarului.

Câte-odată însă pe când credeam că cina ne-a ieșit ieftin, odată ca din senin, ne treziam în odaie cu câte un „prieten de principii”. Venea să ne invite la un păhar de vin, de oarece a băut prea multă apă pe porcării și a căpătat spasmuri de stomac. Și fiindcă și noi înțelegeam că un păhar de vin nu ar strica pe atâte sărături, iute primiam ideea, dar cu condiția ca să rentoarcem acasă înainte de închiderea porților. În atari împrejurări „cinele civile” ne costau cu mult mai mult decât ori-ce mâncare scumpă pe la restaurante. Iată de ce: După-ce vinul ne făcea voiă bună, ideile calde se sporeau și mergeam pe la cafenelele cu muzică.

* * *

Odată pe timpul tăierii porcilor, am primit de-acasă un pachet cu treburi de-ale gurii. Mă hotărâsem deci să invit pe toți prietenii intimi la o cină — civilă — amicală. „Dictum, factum” și doamnei casei îi predasem toate mărunișurile și banii ca să ne procure vin și țigări.

Lăsându-se de seară o lua pe la prietini, ca să-i invit în persoană la cină.

Imediat ce eșisem din poartă, mă întâlnii cu prietenul Haralampie. Primele cuvinte îmi fuseră cătră el: frate, te invit cu plăcere, pe azi seara, la cină; vor fi toți amicii la mine! Însă aceasta veste de astădată nu-i făcu nici o plăcere colegului meu. În loc să vad pe fața lui zimbetul bucuriei, — strict și foarte scurt la cuvinte, îmi dădu de știre, că e invitat pe cină la stăpânul casei, prin urmare azi nu poate fi cu noi împreună.

Și apoi gândeam în mine: Oare nu ar fi fost mai consult să-mi țin pentru mine toate porcăriile și să am cel puțin pe o săptămână alimente de cină, decât ca să aduc pe colegul Haralampie în impas, și să-l espun la titluri de re-

fuzare. Se ținea prietenul nostru foarte strict de legile buneieviințe și la amicii, după cât era cu putință, nu le refuza nimica. Dar cazul concret era de tot dedicat și unic în felul său, — era prima-oră invitat la cină, de coconița casei.

Și pe când îi făceam elogii, că ce bine se va simți în societatea damicelei atât de culte, de odată ne trezirăm cu prietenul Mihaiu-cel-frumos. Eșia tocmai dintr'o stradă laterală, ca să-și continueze plimbările pe bulevard.

Mihaiu se vede, că a mirosat sosirea pachetului meu, de oare-ce imediat m'a întrebat, când ascuim cuțitele la pachetul de acasă. Ii spusel, că tocmai în această afacere voiam să merg și la el, deci la oarele 7 și jumătate — să avem onoare.

Mihaiu însă tocmai avea să confereze cu prietenul Haralampie nește chestii urgente. Tranșarăm apoi și câte va afaceri dela societatea „Petru Maior”. Și din vorbă în vorbă, odată ne trezirăm, că orologiul din biserica calvină bătea 7 oare seara.

Cam pe acest timp rentorcea din plimbările de pe cheiul Dunării coconița prietenului nostru Haralampie. Odată vedem, că colegul nostru se îndreptă, își arangiază mustețile, și ne face atenți la tranvaiul electric, ce tocmai se opria lângă noi. Cobora din el coconița din chestie, ear noi, toți trei ca la o comandă, ne lustrăm pălăriile de pe cap și salutăm pe drăgălașa damicelă.

În acest moment însă două pachete sburau cătră pământ, de sub cilindru colegului Haralampie. Într'unul era pânea, ear în celalalt porcării pentru cină. Ca să-l scuz pe amicul nostru, trebuie să vă descoper și aceea, că pe acel timp nu era modă croiul englez. Hainele se lipiau bine de trup, ear niște pachete mai voluminoase, ușor deformau buzunarele. Sub cilindru era însă loc destul și astfel sub el purtam acasă — cina civilă.

Prietenul Mihaiu observând acest fatal incident, se plecă iute la pământ, ridică cele două pachete și cu mâna dreaptă le ascundea la spate. Coconița noastră, văzând toate acestea cu ochii proprii, roși la față, trăesări nișel și în zăpăceala cea mare o luă repede pe strada, ce o conducea cătră casă.

Prietenul Haralampie din brunet ce era, prima oră să făcu alb ca neaua, apoi galbăn ca ceara, și la sfârșit o combinare ciudată a colorii albe, galbene și negre se arăta pe fața-i zdrobită de durere. Mihaiu proba să-l mângâie, că așa năcazuri pe toți ne poate ajunge. Eu îl țineam din dărâpt peste brațe și-i propteam să nu-și peardă echilibrul.

După-ce colegul Haralampie se reculese și putea sta pe picioare, după mai multe probe de plecare, pe când ciasul din turnul bisericii calvine arăta oarele 7 și jumătate ale sării, cu pași de tot începi conduceam pe sârmanul nostru prieten — la locuință.

Ajunghând la cortel, ca să nu dăm față cu nime, o luarăm pe treptele laterale ale casei, pe unde umblă servitoarele. Îi băgarăm în odaie și-l culcarăm, căci aceasta îi era dorința.

Noi doi rentoarserăm spre bulevard și dând veste acasă, că am amânat cina civilă pe mâne, ne-am băgat într'un restaurant, — la cină.

A doua zi, prietenul Haralampie, sub pretext, că trebuie să piece în provincie, pe mai multe săptămâni, — se mută din locuința veche. Și-a luat cortel în alt cerc al capitalei.

At. Lipovan.

STRANA.

Cântări bisericești aranjate pe note de Trifon Lugojanu, profesor de cânt și muzică la seminarul rom. gr.-ort. din Arad. Editura autorului. Acesta e titlul unei cărți ce a apărut anul acesta în instit. lit. P. Simtion din Arad. Această carte de mult dorită are să fie un bun călăuz cântăreților bisericii noastre, întru cât domnul Lugojan și-a dat toată silința a da viitorului cântăreț de strană, un bun început al tuturor cântărilor bisericești.

Domnul Lugojan a făcut cu atât mai mare serviciu bisericii, că n'a recurs după muzica de strană, nici la Carloveț, nici la Moscva, nici la Atena. N'a urmărit deci nici pe Greci, nici pe Slavi. Meritul lui este: că a cules și aranjat pe note cântările noastre bisericești după melodiile vechi, așa cum s'au cântat ele în trecut, și cum se mai cântă înca și azi aici la noi acasă, în diecesa Aradului. Trebuie să recunoaștem cu toții, că cântările noastre bisericești,

în anii ultimii, au degenerat mult. Cel-ce-a auzit melodiile cântărilor noastre bisericești înainte cu 30—40 ani, când acestea erau în floarea frumuseții lor, azi nu le-ar mai cunoaște afară poate de „Heruvicul” pe glas 4 și 5. „Cuvine-se cu adevărat”. Cauza e, că cântărilor bis. nu li-s'au mai dat atențiunea cuvenită și nu li-s'a mai recunoscut importanța ce o aveau.

Astfel cântările noastre bisericești, ce atât de marețe și înălțătoare de suflete pe cari poporul nostru atât de mult le-a iubit, și ce atâtă căldură și evlavie le-a ascultat, au rămas în neglijență, s'au dat nepăsării. Ear poporul s'a recit, și în parte s'a și instrăinat dela sânul maicii bisericii. Ceea-ce de sigur nu s'ar fi întâmplat, dacă melodiile noastre cele atât de frumoase s'ar fi cules, ales și aranjat pe note cum a făcut-o aceasta acum dl profesor Lugojan.

Dar să recunoaștem și aceea, că în trecut înainte macar și numai cu 30—40 de ani, aranjarea cântărilor noastre pe note, ar fi fost o neputință: n'aveam oament. Ear, „notele” — să manele — ele înca și azi mai au la noi în biserica mulți dușmani, (onoare pretinilor!) de încă atunci! Ci înzădar: muzica e a viitorului și viitorul al muzicii. Și care cântare nu se bazează pe muzică, și nu ține pas cu nota muzicii, se desființează de sine și pere — de pare. Așa a fost în trecut — la noi. Dar sperăm că în viitor va fi altfel. Cântăreții noi — preparanți, azi toți învață notele-muzicale. Și bine e așa. Că de mai întârzia seminarul întreceau țărani. Cauțați în toate părțile de cesel noastre, și veți afla multime de țărani cântăreți, „coriști” — cari mai bine știu notele muzicale de cât mulți preparanți și teologi. Vedeți, că poporul o să meargă înainte, și de noi.

Când recunoaștem dar merituosa lucră a vrednicului nostru profesor seminarial Trifon Lugojan, nu putem de cât să recomandăm toată căldura cartea D-Sale, tuturor autorităților noastre bisericești, căci întrânsa cântăreții strană afla: Toate 8 glasurile cu stihove tropare, podobi, condace, imoase, priceș, pripele și psalmi aleși, svetilue, stihiri la sfințirea apei, laudele, aghioasele, heruvic pe al 1, 2, 4, 8, la liturgia înainte sfințită, în Domn, în Sâmbăta mare, Doxologia mare, în râul Vavilonului, Chemarea Duhului Sfânt, etc.. Cu un cuvânt, conține tot ce se recere sfințele slujbe din toate duminicile și serbatorile de peste an.

Cartea e legată în pânză tare și cu scriptie aurită. Se capătă la autor și P. Simtion în Arad.

Sora lui Heine.

Charlotta, sora lui Heine, avea mare tere asupra marelui poet. El îi zicea: „Lottchen” și era cu patru ani mai tineră, ca Henric. De mică îi cauza fetei mare plăcere faptul, frate-său găsește rime la toate numai de ea. Le plăcea să se joace de-a cântatul rimelor. Înțelege, Lottchen nu găsea la moment potrivit și asta o indispucea, i-se ura de joc.

Odată, când Lottchen earăși i-se uria cântarea rimelor, frate-său însă nu voia să zică de ast joc, a propus să zidească un turn leț, Lottchen să fie în el zina, ear el sub turn zinei va continua cântarea rimelor.

Tata lui Henric Heine era neguțător și avea șopron mare, ce le avea le ținea îngrămădite toate șopron mare.

În acest șopron și-au ridicat copiii ture. Au așezat lăzile una preste alta la înălțime de zece metrii, Lottchen apoi s'a urcat în cea mai de asupra, care era așezată cu partea schisă în sus.

În lada asta mare a dispărut fetița. Henric a observat, că sora-sa dispăre în maldă, l-a cuprins o spaimă teribilă. S'a speriat însă și fetița, că simția turnul clătîindu-se și ea; apoi s'a și acățat de un cui, căci, veți ști pentru ca să fie o frumoasă ziuă, înainte de a urca în turn și-a îmbrăcat rochia cea mai frumoasă.

Și rochia în adevăr s'a acățat în cui și rupt. Biata Lottchen s'a tras într'un colț în mare și nici măcar să grăiască n'au curaj, era frică de mamă-sa.

Henric n'auzind și nu văzând pe sora, începu să plângă de frică și strigă după ea.

Acum grăi Lottchen, mângâindu-l: „Nu mă lăsa să mor, dar mi-s'a rupt rochia.“ Mica zină a fost apoi eliberată din cetatea-lui și Henric o sărută și îmbrățișă de fericit. Marele poet reamintă acest episod din copilărie chiar și cu trei luni înainte de moarte, în zăcea deja grav bolnav în Paris Rue d'Amsterdam Nr. 50 și când Charlotta l-a cercetat pe ultima-oară aici în mica odaie din curte, pe care a petrecut șase ani chinuitoare dureri fizice. Atunci zise sorei sale.

Nici odată în viața mea n'am mai avut un asemenea sentiment fericit, ca și atunci când te-am văzut pe tine dragă Lottchen — cu viața din turbanul tău de lăzi!

Aceasta mare dragoste pentru sora-sa a pătruns în viața întreagă. În multe din poeziile sale călătorește copilă și anii fericiți ai copilăriei, cari au petrecut împreună, ba chiar i-a și dedicat câteva poezii intitulată „Primăvară nouă“, scrisă în anul 1891. A fost reciprocă încredințarea, și au avut-o frații unul în viața celuilalt.

Prin înfrînerea lui Henric s'a făcut și căsătoria Lottchen cu baronul Embden. Când adevărat în Hamburg și-a făcut cunoștință baronul Embden, i-a vorbit cu atâta încântare de soție, încât în tinărul baron s'a născut dorul de-a avea o fiică adorabilă. S'o cunoască și iubiască, și să fie chestia unui moment. Charlotta apoi s'a căsătorit la 1823 Ianuarie 22 și s'a cununat cu baronul Embden.

Henric Heine încă a fost de față la cununarea soriei sale. În memoriile sale vorbește cu o încredințare despre sărbătorile acestor zile. Doi ani în urma botezului Charlottei și Henric a trece la religioasă creștină. Eată dar, că și în rețineri a urmat soriei iubite.

Prima reușită literară. Henric Heine o poate numi Lottchen-ului sale. Fiica umbra la școală din clădirea din orașul natal Insseldorf, unde se făcea de istorie, geografie și literatură le aveau mulți profesori din oraș. Lottchen a căpătat din scripturistica tema: să descrie povestea, și le-a spus-o profesorul.

Pe când încă fiica a sosit acasă, a și uitat povestea. Cu lacrimile în ochi, rozându-și conștiința ședea la masă; nu mergea tema de loc.

Henric venise tocmă dela școală, i-se făcuse de sora-sa și-o încurajă să naibă teamă, el să povestească, îi va descrie-o el.

Și abea după o oră predă fiicei caetel cu care prelucrată. Lottchen nici n'a cetit-o eu bucurie însă și-a pus-o în ghiozdan și în ziua următoare a prezentat-o profesorului cu speranța, că lucrarea are să fie cea mai bună.

Profesorul a dus caetele acasă pentru a le corectă. Când apoi peste o săptămână le-a adus, și toate le-a împărțit, numai pe a Lottchen-ului a dat-o.

După oră chemă fiica în odaia laterală și-a întrebat-o: cine i-a făcut lucrarea?

Lottchen încercă întâi să mintă, zicând cu încredințare și curaj că „eu am scris-o!“

La repetiție întrebări însă și asigurarea profesorului că n'are să fie pedepsită, mărturisii: Că adevăr nu ea, ci frate său Henric a lucrat-o.

Cu încredințare a cetit profesorul colegilor săi și mică adorabilă lucrare, scrisă de un copil de doi — treisprezece ani, s'adus apoi la mama lui Henric și-a rugat-o să i-o dea lui. Mama lui Henric însă i-a dat numai copia, originalul l'a păstrat până la marele incendiu din Hamburg, când a ars și acesta împreună cu toate scrisorile familiei.

Henric Heine a mai dat dovadă despre neîncredințarea lui dragoste, ce o nutrea față de Lottchen și atunci, când într-o scrisoare cu dtul din Montrency a. 1847 adresată mamei și care voia să recupereze capitalul de bani ce-l avea între cel patru copii ai săi, — o provoacă să lase totul Charlotten-ului, el ca cel mai mare abzice de moștenire și ca o așteptă și dela ceialaltii doi frați, Maximilian și Augustin.

Fica Charlottei Embden-Heine princesa della Saxe, amintește în opul ei apărut la a. 1881 și intitulat „Amintiri despre Henric Heine dela neamul lui“, căt a suferit mamă-sa Charlotta, când în 1855 l-a cercetat în „normântul de somieră“.

„A suferit teribile turmentări biata mea mamă la asta revedere — scrie princesa — bărbatul frumos și plin de viață, să-l revezi ast-fel, atât slab, neputincios... Și totuși a avut mama atâta tărie sufletească, să-și ascundă durerea în fața lui. A săvârșit toate pentru-ca să-l ușureze durerile, chiar gândurile și dorințele i-le ghicea. Bolnavul simțea prezența soriei sale, cu toate că

zăcea cu ochii închiși, nemișcat... Și când bolnavă de durere, mama mea voia să plece, Henric mereu o reținea: — „Nu ne mai vedem, nici odată!“ — zicea.

Și mama mea, un suflet nobil, a rămas și a îngrijit pe fratele său, până când s'arșită — de oboseală a fost silită să plece ș'atunci însă cu promisiunea, că are să se întoarcă reculeasă, la primăvară. Pân' atunci însă în cimiterul din Montmatre glie a acoperit cadavrul fratelui iubit. Peana mea nu poate descrie cea din urmă despărțire a fraților. Pe mama mea au dus'o leșinată de durere din odaia bolnavului.

Amândoi simțeau, că speranța revederii e numai vis amăgitor!...

Și revederea s'a împlinit numai peste patru-zeci și cinci de ani, când baronesa Charlotta Embden-Heine a murit în Hamburg în etate de nouă-zeci și șase de ani. S'au revăzut în cealaltă lume, acolo, unde speranța revederii pe așa mulți ne ademenește atât de mângâietor.

De și cei doi frați au fost de multe ori de parte unul de altul, nutriau însă aceiași dragoste în suflet și stăteau în vie corespondență. Din scrisorile aste, au ajuns în publicitate.

Baronesa Embden a păstrat până în ceasul din urmă albumul, în care i-a scris Henric ca tinăr încă, și care asemenea dovedește nemărginita dragoste, ce-o nutrea poetul pentru sora sa.

Conținutul șirelor cu slova frumoasă, regulată „Oamenii se pot împărți în două părți: în primul rând sunt cei cari ne iubesc; iar ceialaltă parte aceia, cari adesea și cu multă siguranță afirmă, că ne iubesc. Pe mine dragă Lottchen la tot cazul mă poți înșira între cei dintâi. Ești legată de inima mea și dacă nu pardez cu dragostea.“

Baronesa Charlotta Embden-Henric amintea tot-deauna cu mândrie, că după aparența „Tablourilor de drum“ la 1862, cu ocazia unei vizite la ministrul de finanțe în Frankfurt, asta a prezentat-o familiei Rothschild ca sora lui Heine. Ast nume i-a asigurat plăentă petrecere acolo. O sărbătoriau, primia vizite, a devenit centrul societății, fără să-i fi întrebat de nu e. În tot locul era introdusă, ca sora lui Heine. Rothschild a dat în onoarea ei, o serată splendidă. Baronesa a întârziat puțin la o vizită și a sosit ultima. O așteptau cu nerăbdare. Când a sosit feciorii de casă grăbiau care de care s'o întâmpine, unul îi ajută jacheta, al doilea șalul, al treilea fără să-i mai întrebe numele a deschis ușile și-a anunțat. — Sora lui Heine!

Toți au început a rîde, Rothschild însă era de tot perplex, zimbăia însă și sora lui Heine și astfel situația puțin cam penibilă a stăpânului casei s'a limpezit numai decât.

Și la adânci bătrînețe?

O mare distincțiune (a ajuns-o pe Charlotta) ca „sora lui Heine“.

Elisabeta, fosta regină Ungariei în decursul petrecerii sale la Hamburg a cercetat pe iubita Lottchen a poetului ei favorit. Din ordinul ei i-s'a dat și o rentă anuală. Trad. de: Pseudonim.

Mânia.

Mania este o patimă și încă mai urită, mai crudă și mai grozavă decât oricare alta. Mania este soră cu nebunia și cu beția, este o înspăimântătoare, aducătoare de nenorociri și se cunoaște la prima vedere. Celelalte patimi ca: pizna, ura, lăcomia, luxul, etc., nu se cunosc deodată, se mai pot ascunde; mania însă izbucnește de-odată, se întipărește pe față, strălucește în ochi. Toate celelalte patimi au un fel de liniște și sânge rece, mania însă, ca și nebunia, nu se stăpânește, e surdă la ori-ce fapt și judecată. Uită până și legăturile de rudenie, nu e în stare a deosebi dreptatea și adevărul, caută să se reverse spre a se îneca în sânge și omor.

Omul în manie își pierde judecata.

El cunoașteți fără îndoială chipul:

Sângele clocotește în jurul inimii sale, mania îi dă o față grozavă la văzut, înroșită de febră launtrică a sângelui său, ochii săi nu mai sunt aceiași, ci aprinși și scânteitori; părul zbârlit; buzele învinețite și tremurâ; răsufletarea îi este șuerătoare; ei

geme și mugește; dă din mână; picioarele îi tremură; dinții îi scrișnesc. Nu cruță pe nimeni; toate mădularele îi sunt unelte ale mâinii sale.

Mânia ca și frica ne face să vedem totul în negru și unde totul este negru, nu se mai deosebește nimic.

Am avut prilej să văd pe un om în manie, scrișnind din dinți, cum uruie două pietre de moară. Era ceva îngrozitor; ceea ce m'a făcut să cuget mai mult asupra acestor patimi.

Patima aceasta este înfierată atât de oamenii învățați, de filozofii, cât și de Sf. Evangelie când zice: «Tot cel ce se mânia pe fratele său, vinovat va fi judecâței», și în altă parte: «... să nu apună soarele întru mania voastră». Solomon zice: «Cel târziu la manie cu multă minte este, dar cel iute la manie își arată nebunia» și «cel târziu la manie este mai mare decât un viteaz», cum și cel ce știe să se învingă pe sine este mai pre sus celui ce învinge orașele. Sfântul Apostol Iacob zice: «Drept aceea, frații mei iubiți, să fie tot omul grabnic la auzit, târziu la vorbit, târziu la manie, căci în mania omului nu lucrează dreptatea lui Dumnezeu».

Mânia nu grăbi să o verși asupra cuiva, ca să nu te căești; că, după cum se zice, căința din urmă cu paguba ta se curmă. «Mania face sufletul să nu cunoască adevărul, pentru aceea să nu te mânia fără pricină». În timpul maniei să nu faci nimic, după cum nici odată nu vei pleca pe mare în timpul furtunei. Iartă deci, nu te răzbuna.

Mânia prosteste și pe cei înțelepți și chiar pe domnitori; zice poetul D. Bolintineanu:

„Mulți vrășmași au Domni, însă cel mai rău
Este chiar mania sufletului său“.

Frumos traduce dl G. Coșbuc din limba sanscrită, arătând cât ține mania la oameni:

„Mania 'n oamenii cei buni
Se naște moartă, se topește;
„In cei cu minte-un ceas trădește;
„In semidocti trădește luni,
„Trei ani în proștii cei din gloată,
„Ear în mișel viața toată“.

Leacul cel mai bun în potriua maniei este mintea și judecata. Să ne ferim a judeca după simple bănueli și de a crede lesne ceea-ce ni-se spune, căci sunt atâția oameni cari mint ca să înșele, și sunt atâția cari mint pentru-că sunt înșelați.

Francezul spune că, mania trece zicând alfabetul; iar un proverb turcesc sfătuește: «Când simți că ești pe cale de a te mânia, tac!» și încă altul: «Când te simți mânios și ești în picioare, stai jos și dacă tot nu-ți trece, silește-te să răzi».

Să ne silim dar să vedem în totdeauna lucrurile supărătoare în bine, să departăm toate gândurile cari sporesc mahnirea, amintindu-ne pe toate celea cari o pot ușura. Făcând astfel ajungem încet-încet deprindem obiceiul, — ne obișnuim a ne stărpi mania — și obiceiul se face pornire firească, fericită și pentru noi și pentru cei din jurul nostru.

Al. Miculescu,
preot.

(„Albina“)

Petreceri și concerte.

— Societatea de lectură dela institutul pedagogic-teologic gr.-or rom. din Arad, Va invita cu toată onoarea la Ședința festivă ce se va aranja în 24 Aprilie (7 Maiu) 1905, la „Dumineca Tomii“, în sala mare a institutului. Inceputul la 5 ore d. am. Ofertele marinimoase se primesc cu mulțumită și se vor cvita pe cale ziaristică. S-cara dans.

— Reuniunea română de cântări și muzică din Bocșa-montană arangează în 18 Aprilie v. (1 Maiu n.) 1905 (Luni după Paști) un concert și teatru în sala berăriei din Bocșa-mont, în favorul fondului reuniunii.

— Corul vocal bis. gr. cat. din Nădiac, sub conducerea dlui învățator Constantin Savu, invită la concertul cu dans, ce-l va aranja Luni la 1 Mai 1905 (a doua zi de Paști), în sala cea mare a Casei comunale.

— Reuniunea rom. de cânt. și muzică din Recița-montană arangează Luni, a doua zi de Paști la 1 Mai 1905 st. n. în localitățile „Casinei române“ o reprezentațiune împreună cu concert și dans.

Tuturor abonenților noștri le dorm

o o o Sărbători fericite! o o o

NOUȚĂȚI.

ARAD, 28 Aprilie 1905.

PAȘTILE.

Ziua de veselie! Paștile Domnului Paștile! Paștile cele mari! Adevărul n'a putut fi ținut sub obroc, a înviat, a învins. Cel ce la moarte a fost judecat, a eșit învingător peste moarte; a izbăvit victoria dreptății.

Hulit, gonit, adăpat cu fere și oțel, Simbolul adevărului a arătat lumii calea izbăvirii din păcat, din întunec, calea zidită pe trainica temelie a dreptății... a semnat însă tot deodată, că drumul fericit al dreptului e plin de spinii martirului... dela Getsimant, din feerica lumină a duhului divin de dreptate în o conștiință saturată și insetată de ideale... la Golgota ș'apoi lăuntrica mulțămire a învingătorului... Învierea, iubileul dreptății. Aurul desfăcut din s'ura ce-l acoperia, apare în o strălucire nouă, intensă... topește cu dogoritoru-l foc pismă, invidie, ură... Căci strălucit a fost apoi domnul pe muntele Taborului...

Ziua a treia, a dreptății, a învierii, a înveselirii interne o așteaptă singularici. o adastă popoare, neamuri. Nimic mai mare, decât lupta pentru adevăr, nimic mai nobil, decât martirul pentru un ideal... Paștile Domnului, Paștile! Paștile Christos Izbăvitorul!...

— **Știri personale.** Marți deputații români naționaliști vor pleca la Budapesta, pentru a fi de față la redeschiderea Dietei. Vor rămâne acolo până se va termina cu discuția adresei.

— **Dela Academia Română.** Membrii noi au fost aleși d-nii Dr. G. Marinescu și Dr. Mrazec în secția științifică și dl Onciu în secția istorică.

S'a constituit Academia în modul următor: Președinte I. Kalinderu. Secretar-general: D. A. Sturdza.

Secția literară: președinte: I. Vulcan, vicepres.: I. C. Negruzzi; secția istorică: pres. I. M. Moldovan, v. pr. D. A. Sturdza; secția științifică: preș. Aurelian, v. preș. Istrati.

Premiile Academiei au fost astfel împărțite:

Premiul 12.000 lei d-lui I. Sârbu pentru lucrarea sa asupra lui Mihai Viteazul;

Premiul Eliade Rădulescu, de 5000 lei d-lui Ilie Bărbulescu pentru lucrările sale de filologie slavică;

Premiul Adamachi, de 5000 lei a fost împărțit între d-nii: V. Păcățeanu, I. Russu-Șirianu, M. Sadoveanu, Al. Ștefulescu și Scriban.

— **Comitetul parochial din Arad** a ținut Mercuri seara ședința sub presidenția d-lui Dr. N. Oncu, asistat de dl protopop V. Beleş, protocolul conducându-l dl I. Moldovan, director școlar și fiind încă de față vice-președintele Sava Raicu, membrii R. Ciorogariu, protosinel, Russu Șirianu, Dr. Sever Ispravnic, judele pensionat Luca, Iuliu Herbay, C. Don, Arsenie Ciunganu, Niga, Anciu și alții. Dintre cele desbătute, însemnând din raportul comisiei financiare constatarea

că afacerile merg bine: averea bisericii crește, încassările se fac regulat, cărțile sunt purtate în bună rindulală (s'a și mărit câte cu 100 coroane onorariul atât al episcopului Don cât și al secretarului I. Moldovan), ear dl Dr. Oncu a comunicat vestea îmbucurătoare, că în anul acesta Casa Națională va fi întreagă plătită (la început se credea că abea în 10—15 ani se va întâmpla asta) și se va preda, fără nici o sarcină, comunei bisericicești, căreia îi va aduce frumoase venituri. S'a și votat mulțumită protocolară d-lui Dr. Oncu și întregului comitet pentru buna conducere a afacerilor bisericești și școlare.

— **Distincție bine meritată.** În ședința sa dela 11/24 Aprilie Academia Română a ales, pe un nou period de 7 ani, secretar pe dl D. Sturdza, care este ales în acest important loc deja a patra oară.

Dl Sturdza a dat, cu acest prilej, citire unui raport asupra activității Academiei Române în cei 21 ani de când d-sa este secretar general.

— **Alegere de preot în Govâșdia.** În comuna Govâșdia (pe Murăș) a fost ales și întărit preot dl Ioan Musca, teolog absolvent al seminarului din Arad. Comuna se poate felicita: va căpăta un preot brav.

— **Dr. Sextil Pușcariu,** tinărul nostru filolog și docent privat la universitatea din Viena, a fost ales de Academia Română membru corespondent al ei. Il felicităm cu iubire.

Dăruiri. Subscrisul în numele comunei bisericești din Pauliș, aduc la cunoștință mulțumita publică stim. domn Nyáry Béla proprietar de vie și căpitan al promotoriului Pauliș, care de și e rom. cat. și locuitor în Arad, precum în anul trecut, așa și acum și-au arătat dragostea și bunăvoința sa față de biserica noastră gr. or. rom., căci în anul trecut au serbat parastas în biserica noastră gr. or. pentru soția sa, repausată în Domnul Nyáry Etelka.

Ear acuma au donat bisericii noastre un sfeșnic frumos în mijlocul bisericii în care ard 3 luminări în memoria doamnei sale Etelka în preț de 50 cor. pentru care saptă creștinească îi doresc fericită sănătate, ear doamnei reposate.

Văduva Gafia Crișan fiind o creștină evlavioasă față de biserică, au donat din avutul ei bisericii noastre gr. or. din Pauliș un falon negru cu toate apartinențele în preț de 60 cor. pentru carea saptă creștinească, în numele comunei bis. îi aduc mulțumita publică, rugând pe bunul Dumnezeu, să-lungiască firul vieții în îndelungată și fericită sănătate. Zamfir Conopan, paroh gr. or.

— **Emigrare din comitatul Aradului.** După datele oficioase au emigrat din comitatul nostru dela 1 Ianuarie până la 15 Aprilie 1905 trei sute zece inși. 245 au mers în America, ear 65 și-au luat drumul spre România și Serbia.

— **Emigrarea.** Foile maghiare sunt alarmate, că Nemții din comitatele Szepes, Turóc și Sáros pleacă cu droaia către Germania. Ele zic, că agenții secreți îi momesc.

— **Cercul notarial.** M. Lazur e curat românesc gr.-or. Așteptăm ca să ne alegem demn urmaș al lui Oancea, iarăș român. Ne vom încredința câtă garanță ținde actualul substituit Blaga.

— **Oficerii sârbi conjurați.** Din Belgrad se scrie, că consuli străini din Belgrad au protestat la guvernul sârb, ca să depărteze dela conac pe oficerii conjurați, pe cari ministrul războiului, Putnic, i-a recomandat spre distincție regală. Consulii amenință cu aceea, că vor întrerupe ori-ce contact oficios.

— **Stoessel înaintea tribunalului de război.** Eroicul apărător dela Port-Arthur va fi pus sub acuză de tribunalul de război, fiind că prin faptul, că a predat cetatea, a trecut peste cercul său de activitate. Căci dreptul acesta Par fi avut numai generalul Smirnov, comandantul cetății.

— **Moartea fratelui mai mic al sultanului.** Se telegrafează din Constantinopol, că a murit Achmed Chermal Edain, un frate mai mic al sultanului.

— **Necrolog.** O grea lovitură a îndurat unul dintre amicii noștri: Prea On. D. inspector școlar Ioan Capitanu preot în Cladova, — pierderea fiului său Mihaiu în etate de 11 ani, care era elev de cl. IV-a la școala elementară de stat din

Igazfalva, unde numai fală ne-a făcut, căci toți băieții unguri, dinsul era — cel mai bun și diligent; este aceasta destul de grea lovitură pentru ori-ce părinte, când un băiat, de care pruncie și cu siguranță, se puteau lega mari speranțe — în etate nevinovată fiind încă — îl răsește, chemat fiind la Tatăl cel de sus.

Primească întristații părinți condoleanțele noastre ear bunul Dumnezeu să le întărească în zilele! În mormântarea s'a făcut în 21 Aprilie a. n. prin preoții D. Mion (Ohabalungă), M. Jura (Remetealungă), Popoviciu (Ierșnic), G. Aurelian (Cutina) și Todorescu, ear Corpul didactic al inspectoratului Leucuseștilor — al cărui șef este On. D. Capitanu — a fost reprezentat prin inspectorii Barbulescu (Cutina), Șieviciu (Ierșnic), Furduianu (Leucusești) și T. Buru (Cladova).

Ecteniile: atât la liturghie, cât și la săvârșirea prohodului le-a executat corul distinsului muzicist I. Barbulescu din Cutina cu o pietate și duioșătoare de inimă.

Vorbirea funebrală și iertăciunile s'au ținut prin rostul păr. Jurma, care a stors la rimă din ochii tuturor.

Și așa se puse gheața rece peste corpul de vâstar, dela cari atât familia cât și biserica neamul nostru putea lega frumoase speranțe.

Odihnește în pace suflet nobil, care prea timpuriu, ai fost chemat la ceriuri!

— **Subscriși cu inima frântă de durere** cîm la cunoștința tuturor rudeniilor, prietenilor și cunoștințelor, ca scumpa lor soție, mamă și sora, Emilia Gurbanu născ. Cornea, după grea suferințe și-a dat nobilul său suflet în mâna Creatorului Marți în 12/25 Aprilie a. c. la 56-lea ani fericitei sale căsătorii.

Rămășițele pământești ale scumpei defuncte s'a așezat spre veșnica odihnă Joi în 14 Aprilie 1905 la orele 11 a. m. în cimiterul gr. or. român din Buteni. Odihnească în pace! Buda 12/25 Aprilie 1905. Constantin Gurban, protopopul gr. or. român al lenopolei, ca soț; Constantin Gurban măr. Bodea fiică; Iuliu Bodea preot gr. or. român, ca ginere; Florica, Ionel, Felicia, Zănel nepot și nepoate.

— **Teodor Oancea,** Vineri la 8 21 Aprilie a fost înmormântat notarul cercului din B.-Lazur sinucis probabil din motivul, că unicea sa fiică, Aurora, suferă de un morb incurabil. La această înmormântare a pontificat protopopul tractatului siliu Papp asistat de preoții: I. Fofiu (Todorescu), A. Pelle (B.-Lazur), G. Bodnariu (Cusniș), G. Cucu (P.-Zăvoeni), T. Vidican (Hinchirig) și Nicoruția (Rieni). Predica funebrală a rostit-o protopop V. Papp, ear cuvântul de adio parochial l-a ținut cal A. Pelle.

Pe defunctul l'au petrecut la locul de odihnă regretele tuturor Românilor de în jur. S'au remarcat între prezenți: Dr. G. Cosma cu fam. (Beiuș), Dr. I. Buna cu fam. (Oradea), Dr. Iustin Papp (Tincea), G. Rednik protopopul G. Ertsey pretore, Bădăi exactor, Szigetli veterinar, D-na Cozma (Vașcou), Gherlan (F.-Oșorhei), A. Ardelean, Chidioșan, Papluca, Pinter, Doamne Waltner (Beiuș), G. Criste (Forău), P. Ardelean cu fam. (Oșand), Vaida (Hususău); notarii: Popovici (Rieni), Gavra (Buntești), Sacota (Crișana), Kovács (Drăgănești) și Rózsa (Târcaia).

Regretatul Oancea știindu-și aduce în acordanță datorințele sale oficiale cu cele materiale-creștinești a fost un binefăcător al neamului și bisericii noastre. Zgomotul petrecerilor l'a conjurat. Din averea agonisită cu sudoarea feței sale a jertfit și pentru biserică și școală. Biserica din Cărbunari îi mulțumește lui, un fond de 300 coroane administrat de Conzistorul din Oradea. Școala și Școala din B.-Lazur a fost înzestrată de dânsul cu un fond de 800 cor., cea din Cusniș cu 800 cor., cea din Hinchirig cu 600 coroane. „Astra“ deplânge intrinsul pe membrul ei fondator.

Să-l fie somnul lin!

— **Statua lui Gambetta.** Zilele trecute în inaugurat în Bordeaux monumentul ridicat în cinsta lui Gambetta. De față a fost și președintele republicii Loubet.

— **Milionarii Eghiptului.** Numai în America sunt la olaltă atâția milionari, ca în veșnică țară a Nilului. Numai în Alexandria și în Cairo sunt mulți, cari au mai multe milioane, decât de cei cari sunt destul, cari au numai câte un milion. E greu să se știe, care e cel mai bogat. După unii chedivul Abbas II ar avea mai multă avere; el are adecă foarte multe, întinse mult. După el urmează Salvago, de origine grecă, și Cerondachi, care are peste 300 de milioane.

Antoniu a avut foarte multe parazi, mai dejmuit averea însă prin Paris și Monte-
Carlo. Are o grădina în Alexandria, care stă
canta caută s'o vadă. E între ei și baronul
masse de origine din Ungaria, apot Cadiu,
a fost amestecat în afacerea Humbert.

Un dalmat de felul lui George Nungovic
hotelul cel mai mare din Egiptom și avere
mai multe milioane.

— **Convocare.** Nr. 11/904—905. Despărțâ-
tului protopopesc B. Ineu al Reun. Inv. rom.
școlarele pop. conf. ort. din protopopiatele
Blane I—VII își va ținea conferința de primă-
Joi la 21/4 Maiu st. n. a în comuna Za-
la care toți membrii desp. și toți sprigini-
lovământului sunt poștiți a participa. Pa-
Birlea președinte.

— **Zăpadă și grindină.** Se scrie din Tren-
ca în unele părți ale comitatului a nins
tare, iar muniții mai înalți sunt acoperi-
zăpadă. Grindină cade zilnic.

— **După flică-sa în groapă.** Se scrie din
burg Marta Marten, o frumoasă fată de 18
la o petrecere a făcut cunoștință cu un ti-
care se da de inginer Hardenberg. Din cu-
să s'a desvoltat amor... fata a început a-l
pe tinăr la nebulie, i-a dat puținii bănișori,
avea... Tinărul a dispărut... fusese un
parlatan. Nefericita îndrăgostită, de durere a
șamit și s'a sinucis, iar mamă-sa mai târziu,
paștile trecute cu mîntea întunecată de nă-
și-a tăiat gâtul cu briciu... pe mormântul
si sale. Până să vină medicii, a murit.

— **Un sfert de veac în temniță.** Mică,
cără, îmbătrînită de nevoi și greutatea ani-
trasă la pămînt de sarcina mare de păcate...
șina *Daniska* va avea din nou prilej să-și
nească mîntea obicnuită numai... dar
la răuțat. În răcoarea temniței se va leui
puțin de tremuratura nu dinaintea savîșirii
șului, ci de frica, că cade pe mîna judecâ-
șei, pe care așa de bine o cunoaște. E doar
de ani și la 18 ani a început să fure...
de tot a stăt în temniță *doar zece și cinci* de
Acum a fost prinsă din nou în Budapesta,
șea car a furat.

Și ea putea să aibă altă soarte. Pentru
romancierii mai spunem, că e din fa-
ne bună. Parinții i-au murit curînd și ea a
pe mîna străinilor, unde s'a coborît din
ce tot mai jos, până'n celulele umede ale
ștelor.

— **Foc într'o mănăstire.** Un aprig foc a
muit vechea mănăstire din Montreuil: mănă-
ra Genoveva. În mănăstire erau fete de familie
șe sus puse, dintre cari 14 au perit prin
Focul s'a întins așa de iute, ca în câte-va
tute întreagă zidirea fu în flăcări. Multe fete
șărit din caturi jos: firește au murit ime-
Ear în spitalul mănăstirei au ars 6 femei.

— **Lecuirea racului cu ajutorul radiului.**
Se scrie din Newyork: Spitalul, unde sunt
șnavii cu rac, întreaga ziulică e înconjurat de
ședente de oameni: trimiși al altor spitale,
șe voesc să știe felul lecuiri cu radiu, curioși
șe voesc să vadă pe bolnavi etc.; foarte mulți
șnavii cu rac vin să știe sfîrșitul noului fel
șe vindecare. Descoperitorul leacului, *Lieber* nu
șă însă pe nimeni în lăuntru, până ce bolnavii
șor îi de tot sănătoși.

— **Miscări revoluționare ale femeilor.** Fe-
șe revoluționare!... veți crede, că-I titiu
șe de operetă, că femei ridică steagul răscoa-
șe alăturarea de bărbați. E vorba de femei, cari
șe și crucea bărbaților, copii, frații, fiind-că pătani
șe le-au dovedit, că cu dreptul morii nu de-
șe, ci te omoară d'a binele. *Acestea sunt*
femeile ruse. O telegramă spune adecă, că fe-
șe din Petersburg au ținut o ședință secretă
șe au parte vr'o șoo de femei și au hotărît,
șe vor sprigini cu toate mijloacele mișcările
șe revoluționare: adună bani, cumpără arme și vor
șe parte la sărbătoarea din Mai. Mamelor nu
șe pare rău de copii, fetelor de viața drăguților
șe, fiind-că e vorba de o cauză scumpă: de
șe șingarea drepturilor poporului. Ziua libertății
șe peste mult va răsări și 'n împărăția tátu-
șe.

— **Familia ucigașului marelui duc Șer-**
șe. Corespondentul unui ziar din Petersburg
șe șecretat familia ucigașului *Ivan Colajev*, căci
șe are mamă și surori. Ele au spus, că n'au
șe nict o scrisoare dela fiul lor în timpul
șe urmă și credeau, că *Ivan* e la Lemberg.

Numai când acum două s pămâni a scormonit
prin casă pela ele poliția, au știut de fapta lui.
S'au dus numai decăt la Moscva, unde l'au cer-
șercetat în temniță. De acolo mamă-sa a mers
drept la marea prințesă. Colajev are și două
șurori, cari amândouă au absolvat gimnaziu.

— **Mare e norocul lui Kiss!** La tragerea
șutimă de Marți a loteriei reg. ung. premiul de
600,000 cor. și câștigul principal de 5000 cor.
ș'a câștigat de șosul Nr. 82,621 vindut în pătrimi
iarăși de vestita bancă a lui *Kiss Károly és Tsa*
Bpest, VII., Erzsébet-körút 19., unde deja a treia
oara se câștiga premia de 600,000 cor.

— **Spîșeria C. Balassa** cheazășuește, că lap-
tele de castraveți al lui Balassa cu efect admi-
șabil și veritabil englezesc, care a fost pus în
șirculație, nu e de loc ștricăcios feți. De probă
numai odată să-și comande damele noastre lap-
tele de castraveți al lui Balassa și se vor con-
șvinge, că acest mijloc de infrumșetare delătura
imediat piștrul, pete, spuse și alte necurășeni ale
șefei, face fața lucie, tinără și rumenă. Un flacon
2 cor., apoi șapun veritabil englezesc de castra-
veți 1 cor., pudră 1 cor. 20 fil. Se poate procura
în ori-ce spîșerie. Depositul principal în Arad:
Spîșeria Földes Kelemen, drogheria Vojtek și
Weisz.

— **Atragem atențiunea onor. nostrii ce-**
știtori asupra inseratului Müller J. și fiul.

Justiție.

Arad, 28 April.

§. **Executor defraudant.** N'ar fi exe-
șcutor *Ortutay Gyula* din Arad, dacă n'ar
avea apucături domnești. El nu se îndestulia
cu 3—4 mil venit la an, ci cheltuia mai mult.
Și neavând de unde, s'a atins de banii ofi-
șciosi. A defraudat patru mii de coroane. De
luni de zile e pentru crima aceasta în arest
șpreventiv. Tribunalul a pus acum termin pe
4 Maiu, pentru pertractare.

§. **Fenyő Sándor — la inehisoare.** *Fenyő*
Sándor, mare bărbat al kossuthiștilor până ce
nu l'a înhășat poliția pentru perversități, se știe
că a fost judecat la 9 luni temniță, pentru-că
ziua la amez a voit să necinstească o fețiță de
13 ani. La forul întâiu a fost judecat la 9 luni
ștemniță pentru această mișelescă faptă. *Fenyő*,
ca să scape de pedeapsă a luat-o apoi la sănă-
ștoasă, dar a fost prins în Șvițera și adus napoi.
Apelându-și oșanda la Curie, aceasta a redus-o
la 3 luni și perversul a și intrat îndată la
ștemniță.

§. **Arestare preventivă în un proces de**
șpresă. Cam acum trei ani a apărut în ziarul
șbudapestan „Magyar Szó“ articolul: „Șef de
șmodel de stație“, în care se scria, că *Orbán Fe-*
șrenc, șef de stație în Egeres, a bătut fără nict
un motiv pe cărcimarul *Moskovicz Izsák*, ear
școmentarul era foarte defăimător pentru *Orbán*.
Direcția poštelor a și pornit cercetare contra
șlui *Orbán*, dar s'a aflat, că el peste tot n'are
șnict o vină. *Moskovicz* beat a eșit pe peron
șfără bilet, a voit să traverseze șchiar șinele, ear
șcu un impiegat, ce a voit să-l oprească, s'a
șluat la ceartă, la bătae. Șeful gării a vrut să-l
șdespartă și a trebuit să-l dea pe beat pe mîna
șpoliției.

Orbán a fost îndrumat să facă arătare
școntra autorului articolului, ziaristul *Szász*
ȘOdön.

La prima pertractare ziaristul nu s'a pre-
șsentat, la a doua a spus, că autorul nu-I el, ci
șdr. *Erdéli Lajos*; la a treia iar nu a venit. Jan-
șdarmeria din Cluj a primit ordin să l aducă cu
șforța la pertractarea a patra, ce avea să fie zi-
șlele trecute — căci de căta-va vreme *Szász* era
școlaborator intern al unei foii din Cluj. *Szász*
șs'a prezentat la jandarmerie și s'a rugat să nu
șfie dus cu jandarmii, că merge el singur.

N'a venit, ci a fugit din Cluj.

Procurorul a dispus arestare preventivă
șa acusatului — e primul cas, ca 'n proces de
șpresă se oșinduește arestare preventivă.

§ **Un tiner Român nefericit.** Pildă inșpăi-
șmântătoare a renegării neamului este un neferi-
șcit tiner român, fiu de preot, care în loc să-și
șfi urmat calea dreaptă a fericirii în viață, a cre-

șzut că e mai bine să-și vindă pănă și sufletul.
șsă-și renege neamul, să-și lapede și credința, ca
șașa să se ferească în viață. Ear șfirșitul ce e?
— Temnița! Da, aici a ajuns șfiorul de popă ro-
șmân, *Augustin Popescu*, căci acum iar așa îl nu-
șmesc ziarele ungurești decând e în temniță, deși
șlși maghiarizase numele. A luat apoi de nevastă
șo străină și de dragul acesteia a trecut la — cal-
șvini. Și auziți-l acum, cum se apară în temniță:
șcă nevasta l'a cumpătat să fure. Căci nefericitul
șa defraudat în Tauș, unde a fost substituit de
șnotar, două mii de cor. din banii comunei. De
șluni de zile e închis în arest preventiv în tem-
șnița din Arad. Tribunalul a pus acum pe 2 Mai,
șa doua zi de Paști termin de pertractare.

Numai deplins poate fi nenorocitul.

§ **Spărgător tinăr.** Pe un băeșas l-a prins
șpoliția zilelele trecute: e abia de treisprezece ani
șși deja un furt îi apasă conștiința. Căci el, *Mák*
ȘIstván din casa lui *Kovács György* a furat mai
șmulte lucruri. Rău începăt pentru o viață destră-
șbălătă, căci poliția a și pus mîna pe el.

POSTA REDACȚIEI.

Sebișenilor. Cele trsmise nu se pot publica,
șneșind de interes public. Regretabil că părințele
șd-voastră se poartă așa slab, dar d'aci urmează
șsă-l pedepșiți cu dispreșul și să faceți cele bune
șD-Voaștră. Eventual faceți arătare la Conșistor.

C. Delas. Bucuros și d'altă dată. Sărbători
șfericite!

POSTA ADMINISTRAȚIEI.

Iancu Zinovic. *Petriș.* Abonamentul e achi-
ștat până la 1 Octombrie n. a. c.

H. T. *Mehadia.* Abonamentul e achitat până
șla 1 Iulie a. c.

Apel!

Pentru a putea compune atât pentru
șexpoziția din vara aceasta, cât și pentru
șmuzeul nostru etnografic o colecție cât mai
șcompletă de ouă incondeiate cu desemnuri și
șmotive originale și tipice românești, ne adre-
șșăm pe această cale tuturor prietiniilor noștri
șși în prima linie conducătorii despărțâ-
șmintelor noastre ca din incidentul sărbăto-
șrilor de Paști să adune din ținuturile lor
șcele mai frumoase și mai caracteristice mo-
șdele de ouă incondeiate și să ni-le trimeată
șpe seama colecțiunilor ce pregătim.

(Adresa: Biroul Asociașiei, Nagy-
șszeben, strada morii Nr. 6).

Sibiu, 27 April 1905.

Preșidiul Asociașiei
Șulușu.

Bibliografie.

Floricele din Banat. Cântări populare și
șMotto-uri din compozișunile d-lui I. Vidu și alții.
Șulese de N. Jugănarui. Preșul 20 bani plus porto
șpostal. Se află de vânzare la Redacția „Drapelul“
șîn Lugoj și la librării.

A apărut. *Cultura Română* Nr. 5.

Samarul: *Cornelia Drăgănescu.* O dramă
ștăcută; C. P. Demetrescu. Sonet (poezie); C. P.
șDemetrescu. Impăratul Japoniei (A. Bellessort);
șJean St. Marcatto. Ași vrea... (versuri); Moș Cos-
ștache. Din gura poporului. Polidor (basm); Al.
șButnariu. Bacanală (Sonet) (versuri); C. P. De-
șmetrescu. Asalt la Polul Sud (Ch. Rabot); Cro-
șnica Cercului *Cultura*, Bibliografii, Poșta Redacției.
șNr. 440—1905.

La administrașia „Tribunei“ să află de vânzare
șurmătoarele cărți:

„La Roma“ de Rășsu Șirlianu	Cor. 2.—	plus 10 fil. porto
„Povestiri și schițe“ de Ș. Șecula	1.—	5 „ „
„Nuvele“ de Emil Zola	Cor. 0.40	5 „ „
„Școlarul declamator“	0.50	5 „ „
„Vatra părășită“ I. Șlavici	1.50	10 „ „
„Ștropi de roașă“	1.—	10 „ „
„Aur“ Const. Hodoș	1.50	10 „ „
„Telegrama“ farză în 3 acte	0.30	3 „ „
„Calendarul“ dieșosel aradane	0.40	10 „ „
„Carmen Șylva“ de Voșen	1.—	5 „ „

ECONOMIE.

Arad, 28 Aprilie.

Regele României pentru muncitorii economi. Se anunță din București: În 1906 se vor împlini patruzeci de ani a glorioasei domnii a Regelui Carol pe tronul României. Din incidentul acesta Regele s'a hotărât să facă din caseta proprie un fond pentru ajutorarea muncitorilor economi. Directorul domeniilor regale, dl Kalinderu a fost încredințat cu pregătirea unui plan.

Se știe, că înainte cu mai mulți ani, tot pe cheltuiala proprie a ridicat o școală de economie numită «Ferdinand» pentru tărâni adulți.

Excursiunea de studiu a Reuniunii agricole din comitatul Timișorii. Ca în fie-care an, așa și anul acesta, Reuniunea agricolă din comitatul Timișorii va face o excursiune de studiu. Anul acesta vor merge la Mezöhegyes.

România și Austro-Ungaria. Atenția Austro-Ungariei e îndreptată în timpul din urmă asupra statelor balcanice. Nu peste mult se vor începe pertractări pentru încheierea de tractate comerciale și economice.

Drept aceea „Revistă economică și financiară“ din România scrie, că Austro-Ungaria are interes să caute modalitățile, iar nu România, care nici pe departe nu e atât de interesată. Din 1895 până 1904 importul de pe teritoriul austro-ungar se sue la 765.287.511 franci, pe când exportul României aici a fost numai de 441.185.363. Austro-Ungaria impoartă în România: materii textile și industrie manuală, fabricate metalurgice, pel și alimente preparate. Exportul României consta din lăină, lemne, poame și vite. E interesant, că s'a importat din Austro-Ungaria tutun prelucrat și brut 513.112 klg. în valoare de 2.565.560 franci.

Adunarea generală a stuparilor din Ungaria. Adunarea generală a Reuniunii regnicolare a stuparilor se va ținea în 7 Maiu în Budapesta.

Atac în contra băncii «Tatra». Ziarele ungurești, cum au făcut-o cu băncile românești, așa atacă acum toate pe cea mai mare bancă a Slovacilor «Tatra». Scriu într'un chip incuificabil, pentru-că în direcțiunea institutului s'au ales numai «ultraști» Slovaci. Motiv, ca dânsii să lovească într'o instituțiune economică. Departe au ajuns cu obraznicia.

Adunări de economi în toate părțile. Toate neamurile s'adună și chibzuesc împreună cum să-și ridice mai bine bunăstarea, numai noi Români stăm cu mâinile în sân și privim cu tristețe neputincioasă cum ne fuge pământul de sub picioare... Citești cum economii Unguri din ținutul acesta, din ținutul celalalt se mișcă și-și unesc puterile, cari răzlețe nu mai pot lupta cu concurența, la Români însă nici vorbă de vre'o mișcare economică. Se poate, că și aceasta este o urmare a politiceii de asuprire, căci Români nu se mai pot întruni două cu două, fără ca organele statului să nu-i împărășie; nouă ne vine însă a crede, că aci e la mijloc mai mult cunoscuta nepăsare a Românilui. Duminecile și în serbători, economii nostri pe sate petrec mai bucuros prin birturi, îi preocupă mai mult certuri și vorbe slabe, treburi dela casa satului, d'ale notariului, preotului ori învățătorului, în loc să chibzuiască asupraoului rost al vremurilor, care pe el îl află tot cel vechiu, cum i-a fost moșul și strămoșul. Ear urmarea e că dăm mereu 'napoi, unde suntem împreună cu alte neamuri, pământurile trec toate în mâni străine și Români rămâne azi mâne desmoștenit, dacă-i așezat în oraș măturiator de uliți. Trist lucru acesta. Și n'avem ce face, dar noi, răspunderea n'o putem pune asupra altora decât asupra preoților și învățătorilor. Dînșii sunt luminătorii satelor, ar trebui să fie, și dela dînșii am putea aștepta numai îndreptare. Câți preoți și învățători îi adună și-i povățuesc cu sfatul pe economi, cum să-și

lucre mai rațional pământul, cum să-și nobiliteze soiurile de vite, de unde să-și procure sămânțele, uneltele de lucru mai practice ș. a. O, domnilor, credeți-ne că și de aceasta este tot așa de mare lipsă, ca și, de pildă de înființarea de coruri, arangearea de petreceri ori alte inițiative laudabile a Dvoastră!

Ni se scrie că economii din sudul Ungariei, Nemți, și alte neamuri vor ținea adunare împreună cu expoziție economică și de uneltele economice în Billed.

Ministrul de agricultură a aprobat statutele economilor din Arkos, constituiți în Reuniune.

Fabrică de chibrite în Arad. Baronul Bohus László a lansat ideea ca reuniunea chelnerilor să-și folosească fondurile pentru înființarea unei fabrici de chibrite. Chelnerii înșiși ar putea face cea mai bună propagandă pentru desfacerea fabricatelor proprii.

Dreptul stăpânului. Judecătoria administrativă a adus un decis interesant zilele acestea. Decisiunea va interesa pe economi, cari țin slugi. Judecătoria a enunțat adică, că stăpânul are drept a detrage din simbria servitorului eventuala daună, ce o face acesta, dar n'are dreptul a-i reținea vestmintele servitorului. Decisiunea aceasta a fost adusă într'un caz concret, care a fost apelat la forul acesta.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta.

— Cota oficială pe ziua de 28 April. —

Incheierea la 12 ore:

Grâu pe April (100 clgr.)	17.48—17.50
Secară pe April	14.66—14.68
Ovăs pe April	14.28—14.30
Cucuruz pe Maiu	14.32—14.34
Grâu pe Octombrie	13.24—13.36
Secară pe Octombrie	11.46—11.48
Grâu pe Maiu	—

Incheierea la 5 ore:

Grâu pe April 1905	17.46—17.48
Secară pe „	14.74—14.76
Ovăs pe „	14.34—14.36
Cucuruz pe Maiu	16.34—16.36
Grâu pe Octombrie	13.36—13.38
Secară pe „	11.48—11.50
Grâu pe Maiu 1905	—
Cucuruz pe Iulie	—

Piața din Arad.

S'au vândut: (100 klg.)	
280—300 măști metriche grâu cor.	16.20—16.60
180—200 „ „ cucuruz „	15.20—15.40
Semnare nominală: secară:	14.20—14.40
„ „ orz:	14.40—14.60
„ „ ovăs:	13.60—13.80

Piața din Aradul-nou.

S'au vândut:	
300—320 măști metriche grâu cor.	8.10—8.30
280—350 „ „ cucuruz .	7.50—7.55
Semnare nominală: secară	7.20—7.30
„ „ orz:	7.30—7.40
„ „ ovăs:	7.00—7.10

Bursa de bucate din Timișoara.

Grâu: 79—100 klg.	Cor.	16.45—16.55
„ 80— „ „	„	16.55—16.60
Secară: 100 „	„	13.80—13.90
Orz: „ „	„	13.80—14.—
Ovăs mercantil 100 klg.	„	13.60—13.70
„ cernut „ „	„	13.40—13.50
Cucuruz vechiu „ „	„	15.70—15.80
„ nou „ „	„	15.40—15.50

Prețul alcoolului în Arad.

Alcool rafinat în mare	cor.	158.—
„ „ mic	„	160.—
„ brut „ mare	„	156.—
„ „ mic	„	158.—

Tirgul de porci din Köbánya.

— 28 April —

De prima calitate ungară: Bătrâni grei părechea în greutate peste 400 clgr. 130—131 fil.; bătrâni mijlocii, părechea în greutate 300—400 clgr. — fil.; tineri grei în greutate peste 320 clgr 134—132 fil.; Calitate sirbească: grei, părechea peste 260 klg. 136—137 fil.; mijlocii părechea 240—260 clgr. greutate 135—133 fil. Ușori până la 240 kgr. 131—132 fil.

CARMEN SYLVA

PE DUNĂRE.

16

27 APRILIE — 3 MAIU

(Urmare).

Din nefericire, prefectul era rău bolnav în locul său ne primi amabila sa soție. Primul de aci a fost foarte călduroasă, ca de cameră ne iubesc, iar ca originalitate nu lasă nimic dorit. A trebuit să ne ducem și la biserică, la cor, a sectei Lipovenilor; ei n'au preoți ei cântă toți împreună; vre-o 12 bărbați cântau din iași carte mare; ei ne oferiră pâine și sare: de unul îl așternuseră cu ce au mai prețios, ca mirositor, așa că noi călcăm pe salvie și cimbru. Rusoacele sunt toate îmbrăcate în stambe șchise, basmalale de pe cap sunt tot deschise, sunt mai înalte și mai spătoase decât mâncele; sunt curate și plăcute. Turcoii aveau vâluri albastre și violete și le țineau pe mâna dinaintea nasului. Școalele cântau pavilion ne primira doamne amabile și noi domni, funcționari locali de tot felul. Printre dela monument asupra Dunărei este marea.

Când am plecat, s'a urcat în vaporul Sir Charles Hartley, un bătrân de vre-o optzeci de ani, care a făcut și refăcut canalul Sulina-l-a simplificat mereu, croind tot mai practic mai scurt acest canal care permite vaselor mare să urce pe Dunăre până la Galați. Canal e de două ori și ceva mai lat decât cel de Suceava el nu era brațul cel mai mare al Dunărei, era cel mai potrivit pentru a stabili drumul mai scurt ce se putea găsi. Am o nespășă bucurie văzând iarăși pe acest prieten, care o veșnic tânărul Chidher, vine odată pe an pe aci a inspecta lucrările, a vedea ce se mai poate face. Înțaiia dată am fost acum cu el la oraș, cea mare, și această bucurie ne-o dorisem amândoi, de mult; de atunci sunt mai mult de 30 ani! El ne istorisi, cum a naufragiat, după boala Crimeei, la Sulina; cum a călătorit departe într'un car fără arcuri, cu roțile în colțuri și cum a făcut atunci jurământ că toată viața lui nu va mai călea în această țară bară. Și trei luni după aceea el fu chemat la Sulina, ca să întreprindă lucrarea canalului rămas acolo 17 ani!

De atunci a fost chemat în toată lumea, toate gurile răurilor, ca să-și dea părerea asupra îndreptării cursurilor de apă și construirii porturilor, dar tot opera sa cea mare este o scumpă inimii sale. Șaptesprezece ani în sărătate, trăind în mijlocul apelor și mlaștinilor pe mare și între trestii, cu păsări și pescari, nu va fi fost totdeauna lesne! Dar acum pe aci cu cele mai mari vase ca în timpul de-alungul țărâmului strălucese în podoabele de ghirlande satele cele nouă, lungi de mai de 10 kilometri, purtând nume frumoase: „Prințul Carol“ și „Carmen Sylva“! Peste tot răsunau cântecele și cântau școalele, dar mai presus de toate mă impresionă un pescar, ce sta singur și striga un „ură“ așa de melancolic, cum este Paris strigatul „oh vitrier“, pe care l-am vădit mereu în copilăria mea!

La patru ceasuri am sosit în Sulina: primire! Intreaga comisie a Dunărei era pe mal. Vasile ancorate aci, formând un port pe o stanță de trei kilometri, erau pavozate; turcii salutau, muzici pe țărni și de pe vasele cântau, urale isbucneau din toate părțile, aproape ametoitor. Furtuna încetase de tot, lumina era lucie ca oglinda, numai valurile se mai rostogoleau, arătându-ne unde se cazău fluviul cu marea. Pe țărni case mici, dar foarte multe, se zice că sunt peste 6 mil de locuitori aici unde înainte nu era nici un suflet. Membrii comisiunii dunărene stau mai mult în Galați, nu se adună în Sulina decât în timpul desătușurilor.

E o instituțiune în adevăr curioasă. O instituțiune pacinică a tuturor popoarelor la acest loc care este al multora și pe care se întâlnesc și se isbesc atât de multe interese comerciale. un exemplu că și pe cale pacinică se pot rezolva atâtea chestiuni, care altfel ne-ar duce la mari discordii.

(Va urma.)

BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI.

SITUAȚIUNEA SUMARĂ.

1904 Articole	ACTIV	1905	
		2 Aprilie	9 Aprilie
734424	{ 70088424 Reserva metalică Aur. 45638785 29646000 „ trate Aur. 19122000	64065808	64760785
618339	Argint și diverse monete	4128258	4142396
664492	Portofoliu Român și Străin	40638712	39417302
0852019	{ *) Impr. contra ef. publice 6491700 „ „ „ „ in cont curent 10729316	17024746	17221016
08897	Fonduri publice	11999953	11999953
323322	Efectele fondului de rezervă	14388711	14388711
132546	„ „ amortisarea imob. și material	1704546	1708306
569276	Imobili	5668046	5668046
568644	Mobilier și Mașini de Imprimerie	574954	575241
45472	Cheltueli de Administrațiune	440513	453271
068049	Deposite libere	82210130	82413730
—	Compturi curinți	19547926	18477712
516314	Compturi de valori	15860697	16844407
5092793		278253000	278070876
	PASIV		
2000000	Capital	12000000	12000000
0210165	Fondul de rezervă	19548627	19548627
2740900	Fondul amortisării imobilelor și material	2923784	2923784
0020270	Bilete de Bancă în circulațiune	161008000	160573000
585914	Dobânzi și beneficii diverse	562459	611735
068049	Deposite de retras	82210130	82413730
0167495	Compturi curinți	—	—
5092793	Scomptul 4%) Dobânda 6%	278253000	278070876

Prima Societate de Credit Funciar
Român din București.

Publicațiune.

Se aduce la cunoștința detentorilor de scrisuri funciare 4% și 5% că plata cuponului de 1 Iulie 1904 și a scrisurilor eșite la sorți la tragerea din 9/22 Aprilie a. ct. se va face cu începere dela 2/15 Maiu 1905.
Diracțiunea.

SERVICIU PROMPT ȘI ATENT.

Azi și în toate zilele
in
„CAFENEAUA FIUME“
seara musică.

DESCHIS PÂNĂ DIMINEAȚA.

ANUNȚ.

Recomandăm cu căldură atelierul de tâmplărie, sculptorie și strugărie al firmei:

Ion Cotîrlă și fiul 563

din Oravița, în care se confecționează temple, strane, jeturi, chivoturi, rapizi și tot felul de utenzilii bisericești cu prețuri moderate și pe lângă garanță desăvârșită.

COMPTABIL diploma t,
cu calificăție
superioară, cu
praxă de bancă
și cu cautiune, — caută post la o
bancă românească. Informații sub:
„România“ Temesvár-Gyárvaros,
Pacsirta u. 15^b

Intemeiat în 1874.

Noutate! Noutate! Noutate!

Pardesiu „ȘAGUNA“

pentru preoți și teologi,

Fason nou, Fason nou, Fason nou.

Numai la mine se poate căpăta.

Din acelaș material veste și nădragi pentru preoți. Haine francisc-Iosif exclusiv pentru teologi. Rînduri de haine, pardesiuri din postavul cel mai la modă, pregătite după moda cea mai nouă se pot alege după plăcere în prăvălia mea.

Fie-care bucată se ajustează la dorință și fără plată.

Serviciu conștientos!

Prețuri eftine!

25% cruțare!

Comande din provincie se eșcută convenabil.

Cu stimă!

Moskovitz Zs.

Arad, Színház épület.

— Telefon orășenesc și comitatens 534. —

Nr. Telefonului 10.

348

Edificiul teatrului.

Toate novitățile pentru sezonul de toamnă și de iarnă au sosit deja.

Isvorul cel mai ieftin de cumpărare.

Ștofele, borchetele, mătășurile, pânzele, covoarele, perdelele și sșternuturile cele mai frumoase și de calitatea cea mai excelentă, și tot felul de decoruri și articoli.

În provincie se trimit franco modele.

La comande de peste 10 cor. trimiterea se face francat.

HOFFMANN SANDOR, Arad

(Edificiul teatrului).

Numai atunci ne îmbrăcăm ieftine și bine. o o o IN PROVINCIE se TRIMET MUSTRE o o o
 dacă materia pentru haine bărbătești o cumpărăm din magazinul de postavuri KIZ materie
 pentru un costum întreg din postav de lână curată, negru și colorat fl. 6—30. 504 o o o ARAD, Szabad-ágtér 17. — PÉCS. Kirá y u 1 o o

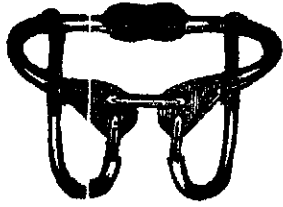
LEICHER și FLEISCHER.

ARAD, Szabad-ágtér 17. — PÉCS. Kirá y u 1 o o

Prăvălie pentru mănuși și
suspensorii a lui

HUBATSCEK T.

ARAD, Szabadság-tér 20 sz.

(In casa Băncii populare și de industrie Aradane.)

Recomandă on. public mănușile pentru femei și bărbați fabricate în atelierul propriu, în toată culoarea și în tot fazonul, pe lângă prețurile cele mai culante; mai departe se capătă tot felul de mijloace de pansare din materia cea mai bună, fabricate conform indicațiilor medicale. Mai departe recomand asortimentul de cravate, pe cari le vând pentru prețuri extraordinar de echitabile. Rugând spriginul binevoitor al public rămân

303

cu respect: **Hubatschek T.**

Sirolin

Cei mai excelenți profesori și medici contra morburilor de plămâni, afecțiunilor organelor
 îl recomandă ca remediu cu efect respirație, precum: bronchită cronică, tuse convulsivă

și mai ales este recomandat Convalescenților după influență. — Sirolinul promovează apetitul și face să crească greutatea corpului, depărtează tusa și flegma și face să înceteze asudarea de noapte. — Din cauza mirosului și gustului său plăcut este cu plăcere și de copii. In farmacie să capătă în sticle de 4 cor. Să fim atenți, ca fie-care sticlă să fie provăzută cu firma de mar
 277

F. Hoffmann-La Roche & Co. fabrică chimică Basel (Svizzera).

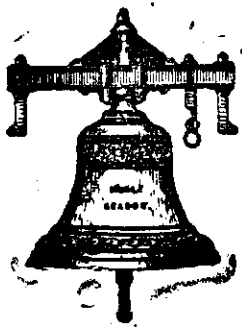
Friederic Hönig

Turnătorie, fabrică de clopote și metal,
arangeata pe motor de vapor.

Arad, strada Rákoczi Nr. 11-28.

S'a fondat la 1840.

Premiat la 1890 cu cea mai mare
medalie de stat.

Cu garanție pe mai mulți ani și pe lângă cele mai favorabile condiții de platire — recomandă clopotele sale cu patentă ces. și reg. invenție proprie, cari au avantajul că față cu orice alte clopote, la turnarea unui și aceluiași clopot tare și cu sunet adânc — se face o economie de 20—30% la greutatea metalului.

Recomandă tot-o dată clopote de fer, ce se pot învîrți și postamentele de fer. prin-

a a căror întrebuintare clopotele se pot scuti de crep-t și chiar și ce'e mai mari clopote se pot trage fără-ca să se clătine turnul.

Recomandă apoi transformarea clopotelor vechi în coroană de fer, ce se poate învîrți, cum și turnarea din nou a clopotelor vechi sau schimbarea lor cu clopote nouă pe lângă o suprasolvire năinsemnată.

Liste de prețuri și cu ilustrațiuni — la dorință se trimit gratis.

7 21—25

Tot felul de reparări ce cad în astă branșe, se efectuează atât în loc, cât și în jur, cu punctualitate și prețuri moderate.

S'a deschis! S'a deschis! S'a deschis!

Unde s'a deschis? Ce s'a deschis?

În Arad, pe piața Andrassy, în palatul Minorităților, în parter și în localitățile Mezzanin, pentru marea comoditate a damelor din Arad și provincie; cea mai mare, mai cu gust arangiată și foarte bogată provăzută

filială de haine pentru dame și salonul de pălării

Am onoare a aduce la cunoștința onoratelor dame, că cedând dorințelor venite din mai multe părți, m'am decis să deschid o filială care am arangiat-o astfel să corespundă celor mai pretențioase cerințe moderne și așa am stabilit în deposit astfel de produse cari constau nu numai din modele originale de Paris și Viena ci sunt totodată și produsele mele.

Mare deposit de (Mirtus) cununii și voaluri pentru mirese, flori artificiale și buchete.

Când cu ocazia aniversării de mai mulți ani ai prăvăliei mele exprim mulțumita mea profundă onoratelor mele cumpărătoare, mă rog și pe mai departe pentru protejarea lor.

Cu profundă stimă:

525

LAZAR CZ.

Andrassy-tér, palatul Minorităților.

Tot felul de reparări ce cad în astă branșe, se efectuează atât în loc, cât și în jur, cu punctualitate și prețuri moderate.

CANCELARIA ARHITECTULUI ROMÂN

IOAN NIGA.

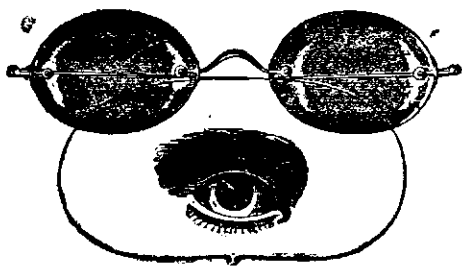
Arad, strada Atzél Péter Nr. 1.
(Lângă Crucea-Albă).

Pregătește planuri și specificări de spese pentru edificii publice și private, primește lucrări în arhitecturii mai înalte, cenzurări, colaudări. Ca specialist în ritul nostru oriental edifică și restaura serici în mod artistic, din care cauză o recomandăm îndeosebi d-ilor parochii. Trimite planuri, schițe și servește în lucrări arhitectonice cu deslușiri gratuite.

Foarte importanți pentru toți, cari poartă ochelari!

Deiaphragma și ochelarii noi — perpha ai lui **RODENSTOCK** fără reflex din fabrica de articole optice a lui G. Rodenstock, în Miu-hen

Fără rame!
Sticla de cristal, omogenă foarte străvezie.

Fără rame!
Lipsiți cu totul de împărăștiarea deasă nepăcută aramei sticlei.

Cei mai buni și perfecți pentru vederea curată și pătrunzătoare, pentru cruțarea și menținerea forței vizuale.

Singurul reprezentant în Arad și jur **Samuil Dick** orologier și fabricant de articole optice. Colțul Străzii Ioan Weitzer.

In Ungaria de sud. Cea mai mare prăvălie

de haine gata pentru dame, copii și fetițe. Recomandă magazinul bogat asortat:

- Bluse de delen francez fl. 2.50
- Bluse de lână pentru seară teatru și ocașii . . . 2.75
- Bluse de șeviot engleze în toate colorile . . . 3.75
- Negligeuri, fasonul și stofele cele mai eleg. dela . . 3.50
- Rochițe de copil de stofă și de spălat —.50
- Șorțe de clot pentru copil și mașă —.30
- Rochit de stradă și plimbare fason elegant în toate colorile de stofă 2.—
- Albituri de dame și copil în asortiment mare.
- Jupoane de clot dela 1 fl. 50 cr. în sus.
- Bluse de mătase și brașiere în mod. cele mai noi originale.
- In vitrina zilnic expoziție de Incururile de curând sosite.
- Solicitând binevoitorul concurs al onoratului public.

Winterni z Jenő, Piața Libertății 3. (Casa Reisinger.)

INTREPRINDEREA DE INDUSTRIE DE ASFALT ȘI CONSTRUCȚII BETONICE „HUNGARIA“.

SZIRMAI ȘI SOȚUL, ARAD. CANCELARIA și MAGAZINUL: SZABADSÁG-TÉR Nr. 10. TELEFON ORĂȘAN ȘI COMITATENS 543.

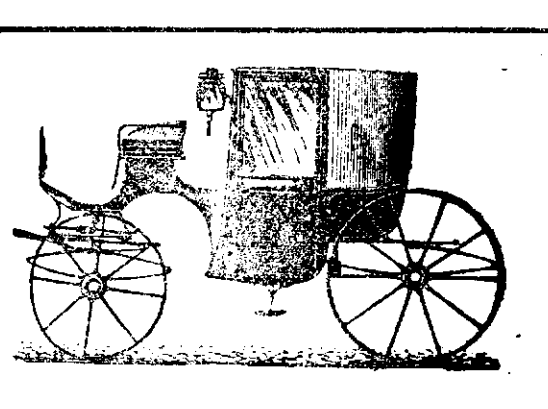
Secția de întreprinderi:

a) pregătirea de pavagiu betonic, b) de obiecte de arta din beton și c) de lucrări din asfalt.

Secția vinderii de material:

- a) Portland și ciment-roman.
- b) stucatur și ghips alab.
- c) var pentru construcții
- d) praf de piatră pentru tinciuit
- e) petriș de granit
- f) nisip de râu
- g) petriș de râu
- h) diferite țigle pentru coperiș
- i) șindilă de asfalt și cătran
- j) lucrări izolatoare
- k) împletituri de trestie stucatur
- l) cărămidă pentru construcții
- m) cărămidă de ornament
- n) cărămidă-schamotte
- o) uluce pentru canaluri
- p) table de ciment și mozaic
- q) tabl. de metlach și cheramit
- r) articole de faranță ș. m. d

Se ocupă cu vânzare în mare și în mic a materialelor, ce cad în bransa construcțiilor.

Sors Péter

Atelier pentru fabricarea de trăsură

Temesvár-Gyárvaros, Három király-uteza.

Comandă publicului tot felul de **trăsură nouă** și: pregătirea de rețele pentru nisip, fetoni și care **cu prețuri foarte eftine.**

Trăsură vechi se repară imediat și eftin.

INSTITUTUL LUI LÖWY

pentru împrumut de **SACI** și strae

recomandă marele magazin de saci și strae bune în orice mărime. Serviciu prompt și conștientios. - - - Prețuri foarte ieftine.

Cel mai bun loc pentru saci și strae bune!

CARTOFI PRIMA cu vagonul pentru culnă și sămanat.

Löwy Zsigmond

— Temesvár gyárvaros, Fő-utca 33. sz. —

Am onoare a aduce la cunoștință P. T. publicului băbraților, că mi-au sosit:

postavurile cele mai noue de primăvară și vară

asa zicând toate fabricate ungare, engleze, franțuzești. Pentru cea mai nouă metodă de croit și cea mai bună eșecție răsound, drept aceea rog p. t. publicul local și din provincie, să-mi dea sprijinul său.

KARPELESZ ZSIGMOND croitor-bărbătesc.

Deák Ferencz-uteza 32.

Prăvălia de fer și deosebite instrumente

a

Fraților Berta

(Berta-Testvérek)

Arad, Andrassy-tér 3.

Telefon 386.

Telefon 386.

Deposit bogat în fer și mărfuri de metal, în diferite instrumente, în ferării pentru mobile și edificii, cuptoare de fer de Nadrág și Meiding de primul rang Maşine (sparhert) pentru bucătărit de Olanda elegante, specialități pentru economia de casă, dulapuri pentru gheață.

Arme Ferlah și Piper, puște pentru vânători: Mopopol de vânzare a coaselor de oțel Barabás Béla și a pompelor de stropit contra nenorosporei pe lângă o garanță de 10 ani, Instrumente de verit etc.

Foarfece engleze, Solingene veritabile, peneșinuri și briciuri.

Deposit exclusiv „AHOI“

Pe seama ținuturilor sud-ungare unicul deposit al lustrului de argint:

VENUS pentru cuptoare.

Comandele de provincie se efectuează pentru prețurile ieftine de zi.

Cea mai fină bere de butelie!
Fabricatul
„Isvorul străvechi“

pilsenian

din bereria civilă din Pilsen, renumită în lumea întreagă (intemeiată în 1822) se trimite pasteurizată în provincie, prin ceea-ce i se dă o trăinicie de 4—6 săptămâni. În Arad se trimite acasă.

Mă rog a trimite exclusiv la mine comandele

Szabo Kálmán

restauratler

„La pipa mică“

Arad, Salacz-utca 3. sz.

FEJÉR ANTAL

pictor de embleme, firmo și zugrav

Arad, Strada Rákoczy Nr. 10.

pregătesc potrivit timpului modern

TABELE DE FIRME,

pe sticlă, tinichea, lemn, etc.

Tot asemenea zugrăvirii cu gust imitație de lemn natural.

Comandele în provincie se săvârșesc prompt, cu prețuri foarte moderate.

Igaz
Sándor

ciasornicar și giuvaergiu.

ARAD, Piața Libertății

lângă edificiul teatrului vechiu.

Aur și argint călcat cumpăra p. preț cel mai mare de zi, ori schimbă pentru alte obiecte de aur și argint.

Bijuterii, oroloage, aur călcat

și recușite de argint, seduli de aur netare cumpăra pentru prețurile cele mai mari ori le schimbă pentru obiecte noi.

DEUTSCH IZIDOR

ciasornicar și giuvaergiu

ARAD, Strada Bisericii

(Palatul minorităților.)

Isvorul cel mai estin de cumpărare și bijuterii și oroloage.

IOSIF HEGEDÜS

Cronometrar, Ciasornicar și Giuver

Arad, piața Boros Béni 10.

Magazinul societății din Ungaria bricanților Glashutten din Elveția. Escul singur. Ciasornicea cu precizie.

TIPOGRAFIA

„TRIBUNA“

ARAD, Strada Deák Ferencz Nr. 20.

Fiind aranjată din nou, bogat, cu literele cele mai moderne și cu dotățiuni modernă, primește spre executare ori-ce lucrare ce se ține de arta tipografică.

Broșuri, opuri, manuale, tabelării în ori-ce mărime, registre pentru bănci, invitații la petreceri și cununii, plicuri, cap de scrisori, anunțuri funebre, cărți de vizită, etc. etc.

Executat cu gust fin, la timp și punctual, după sistemul cel mai nou.

Cerem și pe această cale binevoitorul sprigin al publicului românesc întru cât ar avea vr'o lucrare din cele mai sus înșirate a trimite spre executare și a ne recomanda în cerc cât mai larg tipografia noastră.

Având în vedere și sacrificiile mari ce le pretinde ziarul nostru național, credem că va afla mai iute răsnet acest anunț al nostru.

Telefon Nr. 502.